

Dle rozdělovníku

Váš dopis zn.	Č.j. MHMP 1911623/2015	Vyřizuje / linka Ing. arch. Zd. Bařtová/2658	Datum 02.12.2015
	Sp. zn. S-MHMP 1622169/2014 Zídk/Bařt		Počet listů 30/ příloh 0

Věc: **čp. 1502 a dvorní objekt bez č.p. na pozemku parc.č. 330, k.ú. .Nové Město, Revoluční 30 a Lannova 5, Praha 1**

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Magistrát hl. m. Prahy, odbor památkové péče (dále jen MHMP OPP), jako dotčený orgán státní památkové péče na území hlavního města Prahy věcně a místně příslušný podle § 29 odst. 2 písm. b), e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, posoudil žádost vlastníka dotčené nemovitosti společnosti Brobosu Properties, s.r.o., Revoluční 30, Praha 1, IČ 28408276 a obce hlavního města Praha se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2, IČ 00064581, kterou podal Mgr. Karel Štochl, Hostomice 300, 267 24 Hostomice, IČ 71019474, v zastoupení na základě plné moci ze dne 29.7.2014 a 19.8.2014, o vydání závazného stanoviska

ve věci **odstranění stavby čp. 1502 a dvorního objektu bez č.p. na pozemku parc.č. 330, k.ú. Nové Město, Revoluční 30 a Lannova 5, Praha 1,**

kteřá je v památkové rezervaci v hlavním městě Praze, prohlášené nařizením vlády č. 66/1971 Sb. o památkové rezervaci v hlavním městě Praze a ve dvoře kulturní památky, zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek pod R.č.Ú.s. 40044/1-1190,

spočívající v odstranění objektu čp. 1502 a drobného přízemního hospodářského objektu bez čp. na dvoře parc. č. 330 (dvorní přístavek neeviduje katastrální úřad) s následujícími podrobnostmi:

- odstranění objektů provedena v jedné etapě,
- demolice provedena bez použití trhavin v co nejkratším termínu, bezpečně s ochranou sousedních budov a pozemků,

a vydává podle ustanovení § 14 odst. 2 v souladu s § 14 odst. 3, § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, toto **závazné stanovisko podle § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád**, ve znění pozdějších předpisů:

Provedení navrhovaných prací v rozsahu předložené dokumentace:

- „Polyfunkční objekt – Revoluční ulice – dokumentace k odstranění stavby“, kterou zpracovali prof. Ing. arch. Eva Jiřičná, Ing. arch. Petr Vágner, ČKA 03503 a AI – Design, s.r.o., Anenské náměstí 2, Praha 1, v 08/2014,
- „Stavebně historický průzkum domu čp. 1502, Revoluční ul. 30 v k.ú. Praha – Nové Město“, který zpracoval Mgr. Patrik Líbal v 03/2014 a nedat. SHP doplněný na MHMP OPP 7.5.2015,
- „Stavebně historický průzkum domu čp. 1502/II, Revoluční 30, Praha 1 – Nové Město“, který zpracoval kolektiv autorů (PhDr. Josef Holeček, Mgr. Petr Štoncner a Jan Freiburg) v 05 – 06/2009,
- „Stavebně historický průzkum domu čp. 1244/II, Lannova 5, Praha 1 – Nové Město“, který zpracoval kolektiv autorů (PhDr. Josef Holeček, Mgr. Petr Štoncner, Jan Freiburg a Mgr. Miroslav Koželuh, ak. Mal.) v 05 – 06/2009,

je z hlediska zájmů státní památkové péče **p ř í p u s t n é** za této základní podmínky:

1. Hodnotné prvky, uvedené ve Stavebně historickém průzkumu domu č.p. 1502, Revoluční č. 30, v k.ú. Praha – Nové Město (Mgr. Patrik Líbal 03/2014), v seznamu hodnotných historických řemeslných prvků na str. 9-11 (4 kusy kovaných mříží před balkóny) a konzoly s mužskou hlavou, vsazené do všech supraport 1. patra (7 ks), budou sejmuty a uloženy. Bude zpracován návrh dalšího nakládání s uvedenými prvky, který bude MHMP OPP předložen v samostatném správním řízení.

Odůvodnění:

Podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla dne 11.11.2014 podána oprávněnou osobou žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu odstranění stavby v rozsahu předložené dokumentace. Pro úplnost MHMP OPP uvádí, že následná novostavba na pozemcích parc.č. 328, 330, 331 a 2362, v k.ú. Nové Města je řešena v závazném stanovisku č.j. S-MHMP 1244874/2014.

Žádost obsahuje následující doklady a podklady:

- výpis z katastru nemovitostí
- výpis z obchodního rejstříku
- živnostenský list
- plnou moc
- projekt identifikovaný
- SHP a posudky.

MHMP OPP požádal dne 26.11.2014 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hl. m. Praze (dále jen NPÚ ÚOP HMP), o zpracování písemného vyjádření k předloženému návrhu v zákonné lhůtě 20 dnů ode dne doručení žádosti o jeho vypracování.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bylo ve věci vydáno písemné vyjádření NPÚ ÚOP HMP č.j. NPÚ-311/92773/2014 ze dne 12.12.2014, které MHMP OPP obdržel dne 12.12.2014. Ve svém vyjádření tato odborná organizace považuje navrhované práce za vyloučené s odkazem na 14. zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ z následujících důvodů:

Vzhledem ke komplikovanosti projednávaného projektu a k výjimečnosti situace, i závažnosti možných negativních důsledků rozhodnutí demolice či ponechání (celého, nebo části objektu), kdy projekt vyžaduje širší posouzení v kontextu urbanistické struktury v rámci PPR. NPÚ ÚOP HMP požádal generální ředitelství NPÚ o součinnost. Názor a objektivní odborné posouzení jako nadřízeného orgánu a zpracovatele metodických pokynů věnovaných problematice novostaveb v historickém prostředí v památkově chráněných sídlech jsou pro vyjádření NPÚ ÚOP HMP směrodatné.

V úvodu odůvodnění NPÚ ÚOP HMP uvádí datum vzniku domu, popis průčelí a v závěru odstavce konstatuje: *Interiér domu byl poměrně zásadně pozměněn přestavbou na internát OÚNZ na počátku 70. let 20. století, následnou kompletní adaptací pro administrativní využití prošel objekt v 90. letech 20. století. V témže odstavci uvádí: Význam domu čp. 1502 spočívá v souladu s celkovou urbanistickou strukturou a charakterem zástavby převládající v této části památkové rezervace, panoramatickou kompozicí historického urbanistického souboru a veřejného prostoru s dominantou kostela.*

V dalším odstavci odůvodnění písemného vyjádření NPÚ ÚOP HMP stanovil předmět ochrany obecně odvoláním na příslušné nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971 a citováním příslušného ustanovení nařízení.

Dále se NPÚ ÚOP HMP v odůvodnění odvolává na závěr 14. zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ a cituje jednotlivé body usnesení:

- 1. Vědecká rada nesouhlasí s demolicí historického domu ve prospěch navrhovaného řešení.*
- 2. Vědecká rada konstatuje pozitivní posun aktuálně navrhovaného řešení oproti dříve posuzované variantě. Návrh však stále není natolik přesvědčivý, aby jeho realizaci bylo možné na daném místě akceptovat.*
- 3. Vědecká rada se shoduje, že stav vzniklý demolicí Eliščiných lázní a komunikačními úpravami předmostí není uspokojivý a je potřeba jej změnit k lepšímu. Demolice domu čp. 1502 a jeho nahrazení novostavbou však není jediné myslitelné řešení. Je to řešení krajní, které připadá v úvahu až v případě, že se prokáže neřešitelnost úlohy jiným způsobem. Jiné možnosti je třeba ověřit, což se dosud nestalo.*
- 4. Primárním cílem není nahradit dům čp. 1502 novostavbou, ale uspokojivě vyřešit komplikovanou urbanistickou situaci vyústění Revoluční ulice směrem k Vltavě a Letné. Přijatelné řešení předpokládá poznání a respektování dotčených hodnot Pražské památkové rezervace a zároveň architektonicky a urbanisticky přesvědčivě zdařilý návrh. Ani jeden z uvedených předpokladů zatím není naplněn.*

5. *Vědecká rada konstatuje, že diskuse o možnosti demolice historického domu čp. 1502 není podložena, protože není k dispozici nezávislé hodnocení renomovaným odborníkem na architekturu 19. století. Posudky zadané a předložené investorem nelze považovat za nezávislé.
Z podnětu Vědecké rady si nezávislé posudky vyžádá Generální ředitelství NPÚ přímo. S ohledem na právní ochranu nelze bez objektivního zjištění hodnoty předmětného historického domu připustit jeho demolici.*
6. *Vědecká rada doporučuje zpracování architektonické studie, jejímž cílem by bylo najít pozitivní řešení při (částečném) zachování domu čp. 1502.*
7. *Vědecká rada považuje za jednoznačnou prioritu nalezení řešení, které by bylo přesvědčivé jak z hlediska ochrany existujících hodnot, tak z hlediska architektonické a urbanistické kvality navrhovaného řešení, považuje za důležitější než termín realizace. Nejedná se o havarijní situaci, která by vyžadovala bezodkladné řešení. Není-li k dispozici přesvědčivé řešení, je lépe počkat.*

V předposledním odstavci NPÚ ÚOP HMP navrhuje přestavbu a dostavbu čp. 1502, což není předmětem tohoto řízení.

V posledním odstavci NPÚ ÚOP HMP uvádí: *Z hlediska památkové péče byl návrh na demolici čp. 1502 shledán jako vyloučený, proti odstranění přízemního hospodářského objektu na dvoře parc. č. 330 není námitek.*

MHMP OPP má za to, že k jednotlivým bodům nejsou uvedeny důvody, které vedly radu k citovaným závěrům. Samotné formulace podmínek jsou v případě demolice podmíněčně vztahované k novostavbě anebo ke zjištění hodnoty samotného domu. Podmínky jsou obecně formulované, např. jako *návrh není natolik přesvědčivý, stav...změnit k lepšímu, architektonicky a urbanisticky přesvědčivě zdařilý návrh, neřešitelnost jiným způsobem, není-li k dispozici uspokojivé řešení, je lépe počkat.* Z pohledu MHMP OPP je tento názor neurčitý a tedy nepřezkoumatelný.

MHMP OPP si za účelem zjištění úplného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a všech okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu (§ 3, § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) vyžádal další podklady a důkazy pro objektivní posouzení: posouzení nezávislým poradním orgánem MHMP OPP - Sbořem expertů pro památkovou péči odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen Sboru expertů). Zasedání Sboru expertů se konalo dne 4.12.2014 s tímto závěrem: *Sbor expertů souhlasí s odstraněním domu čp. 1502, Revoluční 30.*

V odůvodnění Sbor expertů uvádí: *„Na základě podkladů, které má Sbor k dispozici a na základě prohlídky objektu čp. 1502 dne 2.12.2014 členové Sboru konstatují, že blok domů na východní straně ulice Revoluční mezi Klimentskou a Lannovou byl v historii opakovaně městskou regulací určen k demolici v rámci plánovaného rozšíření ulice. Současná podoba parcely je dlouhodobě urbanisticky a architektonicky neuspokojivá. Dnešní podoba čp. 1502 tvořící nedokončené nároží Revoluční ulice je výsledkem komplikovaného urbanistického i stavebního vývoje. Neorenezační fasáda domu je ve svém tvarosloví původní nanejvýš v rozsahu 1. a 2. patra domu, podkroví a vikýře jsou novodobé. Původní je pouze tvar vnitřního schodiště a jeho druhotně osazené zábradlí.*

Ačkoliv fragmentární fasáda domu a neukončené nároží Revoluční ulice může z jistého pohledu působit malebně a kuriózně, jeho současná stavební situace zároveň brání komplexnímu a mýtotočivému dotvoření daného nároží. Z výše uvedených důvodů Sbor připouští demolici objektu čp. 1502 a jeho nahrazení kvalitní novostavbou.“

Do správního řízení se vyjádřil Klub za Starou Prahu sdělením názoru k demolici (dat. 25.3.2015). Z kontextu dopisu lze dovodit, že Klub za Starou Prahu nesouhlasí s demolicí čp. 1502, i když tato přesná formulace není v dopise uvedena. Názor je potom opřen o konstatování, že dům čp. 1502 vykazuje zřejmou architektonickou hodnotu. Z obecných citací uvedených v dopise však není zřejmé, z jakého konkrétního podkladu názor vychází a o co opírá tvrzení, že dům vykazuje zřejmou architektonickou hodnotu a co konkrétně v tomto případě zřejmou architektonickou hodnotu představuje.

MHMP OPP si dále vyžádal posouzení věci prof. Ing. arch. Ivanem Rullerem, dlouholetým pedagogem (a v letech 1990–1994 děkanem) Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně, a členem asociace pro urbanismus a územní plánování, který v posudku ze 14.4. 2015 k demolici uvádí:

„Zpracovaný materiál od průzkumů a historického vyhodnocení až po vlastní návrh je zpracován s maximální zodpovědností vzhledem ke složitosti urbanistického začlenění do daného prostoru v historickém prostředí památkové rezervace i vzhledem k jeho exponovanosti nejen v ulici Revoluční, nýbrž i dálkových pohledů z levého břehu Vltavy a z Letné. Kvalita materiálu dle mého názoru umožňuje kompetentní rozhodnutí o realizaci tohoto záměru. Pokud jde o demolici stávajícího objektu lze její uskutečnění bez rozpaků opřít o stanovisko Mgr. Patrika Libala, Ph.D. a nahradit jej kvalitní novostavbou. Spokojit se s uplatněním štítů stávajících budov, navíc s celoplošnou reklamou v pohledu od Vltavy a Letné nepovažuji za odpovídající významu daného prostoru ani charakteru nábřeží jedinečného pravého břehu Vltavy.“

Žadateli byla analogicky podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, před vydáním závazného stanoviska ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům závazného stanoviska. Žadatel této možnosti využil dne 7.5. 2015 a uplatnil námitku.

V první části se námitka věnuje řízením, která předcházela tomuto řízení. Jednalo se sice o jiné novostavby, ale vyřešení podstaty věci předcházející každou novostavbu v tomto místě a to odstranění domu čp. 1502 zůstala stejná. Z tohoto důvodu je uvedena i tato část námítky v tomto řízení (ponechán typ písma námítky pro zachování její pochopitelnosti):

I. Odborná vyjádření NPÚ a další podklady dodané touto institucí, jakožto i správní rozhodnutí, vydaná před začátkem současného správního řízení, vedeného pod čj. 1622169/2014.

Jednalo se o tato odborná vyjádření a správní rozhodnutí. Tučným fontem vtištěné pořadové číslo je odkazem v další textaci toho vyjádření.

1. K projektu (Rh-arch, Ing. arch. Mgr. Rostislav Říha) vedenému pod jednacím číslem MHMP 375711/2010/3.5. 2010 bylo vydáno souhlasné odborné vyjádření s demolicí stávajícího domu dne 21.7. 2010. Národní památkový ústav zde považuje odstranění domu a jeho náhradu novostavbou za přípustnou bez podmínek.

2. K projektu odstranění domu a novostavby byla dále svolána Vědecká rada Generální ředitelky NPÚ, které nesouhlasila s navrženým projektem, ale připustila odstranění domu v případě jeho náhrady kvalitním projektem (čj. NPÚ 302/7142/2010 ze dne 14.9.2010).

Po vyjádření tohoto názoru byl projekt žadatelem stažen a posléze byl podán do správního řízení projekt odlišný (DaM spol. s r.o.) pod jednacími čísly S-MHMP 491457/2011/A a S-MHMP 491457/2011/B, kde odstranění objektu se týkalo prvního z výše uvedených jednacích čísel.

3. Odborné vyjádření NPÚ-311/6855/2011, považovalo návrh objektu i odstranění stávající domu čp. 1502/II za vyloučený. Během časového rozmezí jednoho roku tak NPÚ své stanovisko k odstranění objektu přehodnotil.

4. K projektu i odstranění objektu bylo svolána Vědecká rada Generální ředitelky NPÚ, která pod jednacím číslem 302/5556/2011/ ze dne 4.8.2011 dospěla k závěru, že projekt je pro dané místo nepřijatelný a že demolice stávajícího domu je „krajním řešením“. Dále konstatovala, že projekt není „Vyšší hodnotou, které by měl dům čp. 1502 ustoupit.“ I v tomto vyjádření tak tento poradní orgán demolici jako možnost neodmítl.

5. Po obstarání příslušných posudků žadatelem, souhlasném stanovisku Sboru expertů OPP MHMP vydal tento správní orgán po zvážení celé věci dne 15.12. 2011 pod čj. 491457/2011/A k demolici souhlasné závazné stanovisko ve formulaci, že odstranění domu je „přípustné bez podmínek.“

Toto závazné stanovisko bylo napadeno podnětem k přezkumnému řízení.

6. Dne 11.4. 2012 vydalo Ministerstvo kultury České republiky ve zkráceném přezkumném řízení rozhodnutí (Č.j.: MK 17442/2012 OPP, Sp.zn.MK-S 3493/2012 OPP), kterým mění přezkoumávané závazné stanovisko ve věci odstranění domu čp. 1502 z „přípustné“ na „nepřípustné“. Závaznému stanovisku byla vytýkána nezákonnost, zejména to, že se nevyrovnalo s argumentací Národního památkového ústavu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žadatel rozklad k ministru kultury České republiky.

7. Ministr kultury České republiky v rozkladovém řízení (Č.j.: MK 75642/2012 OLP) zrušil rozhodnutí ministerstva kultury a vrátil jej Ministerstvu kultury k novému projednání. Ministr kultury vytknul ministerskému rozhodnutí nezákonnost formy zkráceného správního řízení, to, že ve věci rozhodl, ačkoliv vady prvoinstančního stanoviska by vyžadovaly spíše závazné stanovisko zrušit a vrátit k projednání prvoinstančnímu orgánu, a také způsob argumentace:

„V rozkladem napadeném rozhodnutí dále není přezkoumatelným způsobem ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu uvedeno na základě jakých úvah a skutečností Ministerstvo kultury dospělo k závěru, že jsou splněny podmínky pro provedení zkráceného přezkumného řízení dle § 98 správního řádu, když pouze na str. 3 v části III. napadeného rozhodnutí je uvedeno, že „Po prostudování spisu zasláního MHMP OPP, zjištění rozhodných skutečností z listin v něm založených, a po souběžném seznámení se s obsahem všech podaných podnětů, zdejší správní orgán věc posoudil, a došel k závěru, že jsou splněny předpoklady umožňující rozhodnout ve zkráceném přezkumném řízení podle ust. § 98 správního řádu ve spojení s ust. § 97 odst. 3 správního řádu.“ Citovaný popis úvah Ministerstva kultury považuji za zcela nedostatečný a nepřezkoumatelný, neboť nijak neosvětluje, proč byl Ministerstvem kultury zvolen konkrétní procesní postup, který spočívá právě ve zkráceném přezkumném řízení. Ostatně platí, že v každém přezkumném řízení provedeném dle § 149 odst. 5 správního řádu Ministerstvo kultury rozhoduje na základě „prostudování obsahu spisu, zjištění rozhodných skutečností z listin v něm založených, a po souběžném seznámení se s obsahem všech podaných podnětů“. Tento obecný popis je nutno doplnit uvedením hodnotících úvah, které se individuálně vztahují ke konkrétnímu řešenému případu.“.....

„Dále podotýkám, že nezákonnost závazného stanoviska MHMP nelze bez dalšího dovozovat z porušení Metodiky NPÚ autorů K. Kuča, V. Kučová, K. Kibic, 2004 „Principy posuzování záměrů na novou výstavbu v památkově chráněných sídlech“, neboť tato metodika je závazná pouze interně, tj. v rámci jednotlivých pracovišť NPÚ. Předmětná metodika tedy není obecně závazným právním předpisem, kterým je MHMP povinen se řídit.“

„Dále Ministerstvu kultury vytykám, že v odůvodnění rozkladem napadeného rozhodnutí není jednoznačně, srozumitelně, přehledně a přesvědčivě vysvětleno, v čem spočívá nezákonnost závazného stanoviska MHMP. Ministerstvo kultury si v napadeném rozhodnutí protirečí, když např. v posl. odst. na str. 6 uvádí, že „MHMP zcela ignoroval názor vyslovený odbornou organizací a ani se nepokusil o zdůvodnění takového postupu“, ačkoliv v posl. odst. na str. 5 napadeného rozhodnutí Ministerstvo kultury uvádí, že „MHMP po konstatování časové posloupnosti průběhu řízení pokračuje na stranách třetí až páté napadeného textu pokusem vyvrátit argumenty NPÚ HMP“, s tím, že pak Ministerstvo kultury jednotlivé argumenty a důkazy, které byly použity ze strany MHMP v závazném stanovisku k vyvrácení závěrů odborného vyjádření NPÚ HMP, jednotlivě vyhodnocuje jako „nepravdivé a zavádějící“, mající „nulovou hodnotu“, „sporné pro možnost střetu zájmů“, „vzájemně si odporující“, „účelově prezentované“, „alibistické“, „nepřesvědčivé“, atd. Ministerstvo kultury proto mělo jednoznačně specifikovat, zda spatřuje nezákonnost závazného stanoviska MHMP v jeho nepřezkoumatelnosti (absence důvodů) nebo v nesprávnosti v něm uvedené argumentace, neboť shora citované hodnotící úvahy Ministerstva kultury se vzájemně vylučují.“

8. Na základě výše uvedeného rozkladového rozhodnutí ministra Ministerstvo kultury dne 3.5.2013 pod čj. MK 22128/2013 OPP JUDr. Dagmar Grešlová a MK-S 7074/2012 OPP ve věci záměru demolice domu č.p. 1502 v k.ú. Nové Město, ze dne 3.5.2013, č.j. MK 22128/2013 OPP, sp. zn. MK-S 7074/2012 OPP, rozhodlo tak, že r u š í závazné stanovisko Magistrátu hlavního města Prahy, odboru památkové péče, č.j. S-MHMP 491457/2011/A ze dne 15.12.2011, a věc v r a c í správnímu orgánu prvního stupně s hlavním odůvodněním, že důkazy prvoinstanční správní orgán posoudil jen formálně.

Po vydání posledního uvedeného správního rozhodnutí žadatel žádost stáhl a s odstupem času podal pod jednacím číslem 1244874/2014 žádost novou, která je předmětem právě probíhajícího řízení, do něhož dodává i toto vyjádření účastníka řízení, a z kterého bylo dále odděleno do samostatného řízení posouzení odstranění stávajícího objektu č.p. 1502 (řízení č.j. 1622169/2014).

Shrnutí odborných vyjádření a správních rozhodnutí vydaných ve věci demolice objektu č.p.1502/II před zahájením současného správního řízení:

Národní památkový ústav Územní odborné pracoviště v Praze, zaujalo k problematice nejednotný postoj. Ve vyjádření z roku 2010 **(1.)** považuje demolici za realizovatelnou, ve vyjádření z roku 2011 **(3.)** za vyloučenou. Z toho hlediska je v rozporu s míněním Vědecké rady Generální ředitelky Národního památkového ústavu **(2. a 4.)**, která považuje demolici za možnost, nevylučuje ji, byť jde dle ní o krajní prostředek. **Instituce Národního památkového stavu jako celek** se tak k problematice demolice, nutně obsažené ve vyjádření k výše uvedeným projektům, vyjádřila v na tomto místě sledovaném období před počátkem současného správního řízení celkem **čtyřikrát**, z toho **jen jednou** považovala odstranění objektu za **vyloučené**.

Nejednoznačný je rovněž postoj správních orgánů. Prvoinstanční orgán, OPP MHMP rozhodl, že demolice je **přípustná (5.)**, nadřízený orgán, Ministerstvo kultury toto rozhodnutí změnilo na **nepřípustná (6.)**. V rozkladovém rozhodnutí i druhém rozhodnutí Ministerstva kultury **(7. a 8.)** byla příslušná předchozí rozhodnutí zrušena a vrácena těm orgánům, které je vydaly. V tuto chvíli tedy ve věci odstranění domu č.p. 1502 není rozhodnuto a rozhoduje se o něm v právě probíhajícím řízení.

Na tomto místě, ještě před vlastními námitkami k předmětnému odbornému vyjádření NPÚ čj. NPÚ-311/71602/2014, upozorňujeme, že výrok v něm obsažený na straně 5, že „*MK rozkladem změnilo závazné stanovisko tak, že odstranění předmětných stavbě prohlásilo z hlediska státní památkové péče za nepřijatelné.*“ je zcela nepravdivý a svědčí o tom, že NPÚ neprostudoval náležitě spis, ačkoliv z rozdělovníku je zřejmé, že mu byla všechna tři rozhodnutí (**6, 7. a 8.**) poskytnuta. Přezkumné rozhodnutí MK ČR změnilo prvoinstanční rozhodnutí OPP MHMP na nepřijatelné a rozkladové rozhodnutí Ministra kultury naopak toto rozhodnutí z důvodu nezákonnosti zrušilo. Ve věci tedy **není rozhodnuto**. Z textace vyjádření NPÚ vyplývá, že se cítí vázáno obsahem zrušeného rozhodnutí MK ČR, což je ovšem závažné pochybení.

V druhé části se námitka věnuje písemnému vyjádření NPÚ ÚOP HMP k tomuto řízení (čj. S-MHMP 1622169/2014) a řízení souběžnému k novostavbě a demolici čp. 1502 (čj. S-MHMP 1244874/2014), které bylo na základě žádosti účastníka řízení zúženo jen na novostavbu. Písemné vyjádření NPÚ ÚOP HMP k čj. S-MHMP 1244874/2014 se týkalo jak novostavby tak rovněž demolice. Z tohoto důvodu je uvedena i tato část námítky v tomto řízení (ponechán typ písma námítky pro zachování její pochopitelnosti):

II. Odborné vyjádření NPÚ a další podklady dodané touto institucí v rámci současného správního řízení, vedeného pod čj. 1244874/2014, ze kterého bylo odděleno řízení ve věci odstranění objektu č.p. 1502 (řízení č.j. 1622169/2014).

K oddělenému řízení o odstranění stavby bylo vydáno samostatné vyjádření NPÚ čj. NPÚ-311/92773/2014, jehož se týkají tyto námitky. Jeho závěr je ve věci odstranění stávajícího objektu č.p. 1502 stejný, jako v případě odborného vyjádření NPÚ č.j. NPÚ-311/71602/2014 (vydané v rámci řízení čj. 1244874/2014). Proto je text námitek účastníka řízení koncipován shodně, protože celá věc je velmi komplikovaná, má několikaletý vývoj a řadu různých závěrů z mnoha projednávání s orgány památkové péče.

V rámci přípravy předkládaného projektového řešení zpracovatel projektu z pověření žadatele prezentoval tento projekt na 13. zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ.

9. K tomu obdržel přípis čj. NPÚ-310/20259/2014, kde se mimo jiné konstatuje:

„Vědecká rada se shoduje, že stav vzniklý demolicí Eliščiných lázní a komunikačními úpravami předmostí není uspokojivý a je potřeba jej změnit k lepšímu. Větší část členů je přesvědčena, že s ohledem na prostorové možnosti není reálné tuto úlohu uspokojivě vyřešit bez demolice domu čp. 1502/II z roku 1869. Demolici objektu proto považují za možnou za předpokladu nabrání vyšší hodnotou řešící architektonicky a urbanisticky sporné nároží Revoluční třídy. Při projednání na 4. zasedání VR konaném dne 2. září 2010 většina členů podpořila možnost nabrání historického domu ve prospěch úspěšného vyřešení sporného nároží a zároveň konstatovala, že tehdy prezentovaný návrh není kvalitou, která by obětování historického domu ospravedlňovala.“

Toto stanovisko je shodné s předchozími závěry Vědecké rady (**2. a 4.**), demolici připouští nesouhlasí však s navrhovaným řešením.

V rámci přípravy předkládaného projektového řešení zpracovatel projektu z pověření žadatele prezentoval znovu upravený projekt na 14. zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ.

10. K tomu byl vydán přípis čj. NPÚ-310/75962/2014, který odmítá navržené řešení pro jeho nedostatečné kvality. Konstatuje se zde, že demolice není jediným řešením komplikované situace lokality a proklamuje se zde vůle k získání nezávislých posudků, které však Národním památkovým ústavem dodnes zajištěny nebyly. Nicméně zde, na rozdíl od účastníkem řízení připomínkovaného odborného vyjádření NPÚ-311/71602/2014, demolice stávajícího objektu vyloučena není, podobně jako v závěrech předchozích zasedání (**2., 4. a 9.**)

11. Na základě výše uvedených skutečností vydal také Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze **odborné vyjádření čj. NPÚ-311/71602/2014.**

Na rozdíl od výše uváděných zasedání Vědecké rady GŘ NPÚ odstranění objektu čp.1502/II **striktně vylučuje**, jakkoliv se odvolává na zasedání Vědecké rady, zejména pak závěr, kde tvrdí, že „Vědecká rada nesouhlasí s demolicí domu ve prospěch navrhovaného řešení“. Tento opakovaný názor odborného grémia vyjadřuje nespokojenost s kvalitou architektonického řešení, z právního hlediska však nelze připuštění demolice s kvalitou nového projektu svazovat, stejně jako nemůže odborné grémium vyžadovat projektování jiných možností, než je demolice. „*Prokazovat nemožnost jiného řešení než je demolice*“ je objektivně nesplnitelný úkol za situace, kdy nejsou stanoveny parametry pro toto řešení. Navíc grémium ani správní orgán nemohou rozhodovat o věci, jež není předmětem podání.

Naproti tomu odmítnutí demolice domu čp. 1502/II rozbořem jeho hodnot není v odborném vyjádření zvláště rozvedeno, anebo je rozvedeno nepřesně a s částečně chybnými faktografickými údaji, které budou nyní podrobeny kritickému zkoumání.

NPÚ konstatuje, že výrazným zásahem do vývoje lokality byla výstavba Mostu F.J.I., která „*iniciovala souvislou dodnes převažující historizující zástavbu bulváru*“. To je nepřesné tvrzení: kompaktní historizující zástavba vznikla pouze na novoměstské straně, na straně staroměstské zůstávala částečně i starší historická zástavba, oba typy zástavby byly nahrazeny zástavbou funkcionalistickou v období 1. republiky, a to od nábřeží až k Náměstí Republiky!

Tvrzení „*o tvarově složitě sestavě severního čela domu obráceného k Vltavě*“ je zcela nesprávné. Jedná se o jednoduchou štítovou zeď, vývojovou spáru po demolicí nárožního objektu. Tvarová složitost štítových zdí v místě je utvářena převážně slepou zdí bočních křídel domu čp. 1403, k nimž nikdy nebyla přistavěna novostavba historizujícího domu, plánovaná na místě dnešního čp. 1244. Z uvedeného vyplývá, že Národní památkový ústav urbanistickou situaci v místě v potřebné míře nezná.

„*Slepá štítová stěna (předmětného domu, uč. říz.) nasvědčuje o někdejší záchvěvu domu do uliční zástavby.*“ To je nekvalifikované tvrzení: dům je dosud součástí uliční zástavby. Slepá štítová stěna, nasvědčuje o ubourání dříve zde stojící budovy, v tomto případě nárožního domu Eliščiných lázní, a je urbanistickou závadou.

„*Hlavní průčelí domu je v dobrém stavebnětechnickém stavu*“, to je jistě objektivní tvrzení, byla však opakovaně opravována i tvarově upravována a je jen zčásti autentická, o těchto úpravách vnějšího vzhledu objektu zde však není zmínka.

Dům není „součástí uceleného souboru domů severní fronty Revoluční ulice.“ Tvrzení je nepravdivé. Revoluční ulice nemá žádnou severní frontu, když tak má v tomto případě frontu východní. (Ze severní strany obkružuje nepravidelný blok Lannova ulice.) Soubor domu není ucelený, chybí zde dominantní nárožní neogotická budova Eliščiných lázní, dva domy byly nastaveny a jeden zcela přestavěn (čp. 1546 a, rohový dům s ulicí Klimentskou, čp.1246), takže fronta již není, na rozdíl od mnoha jiných pražských lokalit, nijak výrazně autentická vzhledem k době výstavby.

Tvrzení, že „význam domu spočívá v souladu s celkovou urbanistickou strukturou...“, je zcela sporné. Nejméně objemný řadový uliční dům v bloku se z důvodu demolice nárožního objektu dostal do pozice nárožní pohledově exponované dominanty, a to za situace, kdy místo, kde původní dominanta stála, je z podstatné části trvale vyhrazeno pro dopravní komunikaci. Pohledově exponované severní průčelí bloku totiž tvoří jeho štítová zeď na straně ubouraného objektu Eliščiných lázní, nikoliv výstavné a monumentální průčelí s okny, jak je pro pražská nábřeží typické. Tuto situaci můžeme považovat za obecnou urbanisticko-prostorovou závadu, i za závadu z hlediska historického urbanismu, kdy je popřen sám princip dobově typického nárožního akcentu.

Odborné vyjádření je zároveň **zcela rozporné**: na jeho šesté straně je výrok o podmínkách pro nový projekt: *“celková výška stavby by měla nepřesáhnout výšku s hřebene střechy stávajícího domu čp. 1502, horní podlaží od korunní římsy by měly být ustoupena od uliční čáry Revoluční ulice“*. Z výše uvedeného výroku je zřejmé, že NPÚ **demolici fakticky připouští**, neboť výše citované parametry popisují **evidentně jinou stavbu, než je stávající čp. 1502/II**.

12. V souvislosti s oddělením řízení o demolici vydal Národní památkový ústav **odborné vyjádření čj. NPÚ-311/92773/2014**.

Toto vyjádření považuje demolici objektu za vyloučenou a svým odůvodněním se významně neliší od odborného vyjádření čj. NPÚ-311/71602/2014 (viz bod 11).

Obširně cituje ze závěrů zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ, k němuž byl vydán přípis čj. NPÚ-310/75962/2014 (viz bod 10). Na rozdíl od citovaného názoru Vědecké rady, formulovaném na jejím 14. zasedání Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze, demolici striktně vylučuje. V odůvodnění uvádí, že *„Potřeba urbanistického dořešení severního nábřežního ústí narušeného celku nemůže ospravedlnit demolici stávajícího objektu, který je součástí uliční fronty Revoluční ulice“*. Dále však není zdůvodnění rozvinuto.

Na konci vyjádření se k věci dodává: *„NPÚ ÚOP HMP připustil, že v minulosti prováděné stavební úpravy zanechaly zejména v interiéru objektu čp. 1502 poměrně značné škody, avšak hmotové a architektonické řešení v kontextu urbanisticky homogenního uličního bloku dotváří i nadále nezastupitelným způsobem celek.“* Tento výrok je zcela nepravdivý. Blok homogenní není, jedná se naopak o z urbanistickou strukturu heterogenní, kde nebyla dokončena regulace v 19. století (na severní straně zůstal stát jednopatrový dům čp. 1244), na východní straně bloku nebyla uliční fronta vybudována (je zde ohradní zeď a dvorky nebo zahrady), a sama uliční fronta do Revoluční ulice postrádá nárožní akcent (zbořené budovy Eliščiných lázní) a dva z pěti zde stojících domů jsou nastaveny (viz ostatně naši reakci k bodu 11), nesprávné výroky Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze, tedy ve své

argumentaci nadále uvádí. Jsme přesvědčení, že na faktograficky chybné analýze však nemůže zamítavé vyjádření NPÚ stát a že tedy jako takové jeví vážné vady jak z odborného hlediska, tak i z hlediska své funkce podkladu do správního řízení.

Na tomto místě nyní účastník řízení uceleně uvádí argumentaci, **proč** je přesvědčen, že dům čp. **1502/II je odstranitelný**. Tato argumentace je správnímu orgánu z podstatné části již známa ze správních řízení č. **4.** a **č. 5.** a je obsažena ve spise. Ačkoliv ji formuloval jiný subjekt, než žadatel, který jako účastník poskytuje toto vyjádření, s jejím obsahem se účastník ztotožňuje. Při formulaci účastník částečně vychází z formulací posudku Ing. Arch. M. Kroulíka, zpracovanému jako podklad pro rozhodování v tomto správním řízení, který je přiložen.

Dům čp. 1502/II v urbanistickém kontextu

Dům čp. 1502/II je součástí dochované západní strany bloku převážně historizujících staveb, vymezených ulicemi Revoluční, Lannova, Nové mlýny a Klimentská. Je tak součástí urbánní struktury nedokončené regulace, která je nepochybně hodnotná, ve své konfiguraci však již není autentickým dokladem stavu z doby výstavby. Dva domy v ulici byly zvýšeny nástavbami a nárožní dům u Vltavy, vícekrát zmiňované Eliščiny lázně, zcela zanikl. Jedná se tak o modifikovanou a hmotově nesourodou urbánní strukturu, která je vážně poškozena účelovou demolicí bývalé německé okupační správy, která do stávající struktury zástavby bezohledně prorazila novou účelovou dopravní komunikaci.

Řadový a v uliční frontě bloku i nejméně výstavný dům čp. 1502/II se proto dnes nachází v nárožní pozici, pro kterou původně nebyl koncipován. Pohledově exponované severní průčelí bloku totiž tvoří jeho štítová zeď na straně ubouraného objektu Eliščiných lázní, nikoliv výstavné a monumentální průčelí s okny, jak je jinde pro pražská nábřeží typické. K tomu přistupuje po demolici Eliščiných lázní zřetelně v pražském panoramatu působící obnažení slepé zdi dvorního křídla sousedního domu čp. 1403, která dnes tvoří dominantu severní strany bloku téměř po celé jeho šíři. Z těchto důvodů je uzavření severní strany bloku novou stavbou nepochybně žádoucí. Nové architektonické řešení je zároveň limitováno nejen hodnotnou kulturní památkou, domem čp. 1244 (dochovaný architektonicky hodnotný doklad starší historické zástavby), ale i malým rozsahem volné parcely směrem od štítové zdi domu čp. 1502 směrem k nájezdu na most. Hloubka tohoto prostoru ve směru severojižním činí zhruba délku traktu výstavnějšího historizujícího domu a jakákoliv samostatná hmota vystavěná nad tímto půdorysem by byla v kontextu okolních rozměrných budov měřítkově zcela nepřiměřená, a tedy chybná i v urbanistickém kontextu daného místa, vzniklého historickým vývojem. Z hlediska optimálního **urbanistického vyřešení prostorových vztahů hmot v lokalitě tak představuje návrh, založený na odstranění stávajícího domu čp. 1502/II, jediné rozumné, architektonicky a proporčně přiměřené řešení.**

Hodnota domu čp. 1502/II jako architektonického díla

Účastník řízení nepodceňuje kulturně-historickou hodnotu předmětného domu bez dalšího zkoumání. Posouzení jeho památkových hodnot však nemůže vycházet z původního stavu domu v jeho původní urbanistické situaci, ale z jeho současného stavu a ze současné urbanistické situace.

Obě charakteristiky přitom vykazují dramatický negativní rozdíl mezi stavem v době výstavby a stavem dnešním. Jmenovitě zde došlo k těmto vážným a znehodnocujícím úpravám:

1. Zcela zanikla dvorní pavlačová fasáda domu, včetně vlastních konstrukcí pavlačí, původních okenních a dveřních otvorů a jejich výplní a omítek.
2. Uliční fasáda byla architektonicky redukována. Zanikly zde bez náhrady historizující štíty nad postranními rizality v prostoru nad korunní římsou. Zanikly rovněž mělké štukové prvky v parapetních pásech a ve vlysu korunní římsy. Profilace frontonů nad okny 1. a 2. patra je zjednodušena, její původní profil zanikl. Zcela nově, je řešeno přízemí. Kromě nejvýraznějších plastických štukových článků, které jsou v původním materiálu, jsou omítané plochy novodobé, ze 70. a 90. let 20. století. Dva trojúhelníkové omítané štíty ve střešní partii jsou akontextuální, tvarově nevhodné a částečně znehodnocují vzhled objektu.
3. Dřevěná okna jsou recentní, nikoliv původní špaletová, ale zdvojená, pocházejí z 90. let 20. století.
4. Vlivem přestaveb zanikla původní charakteristická, typologicky pozdně klasicistní dvoutraktová vnitřní dispozice s pavlačí, kromě mezitraktové zdi s vícekrát přebouranými a přestavěnými otvory průchodů a schodišťového prostoru s nereverzibilně poškozeným kamenným schodištěm, obloženým žulovými deskami na cementové přízdívce, (respektive novodobě lepenými).
5. V domě zanikly původní příčky mezi místnostmi a rovněž původní domovní vestibul a jeho výzdoba. Nová dispozice, v tomto případě dispozice z 90. let 20. století, není náhradou anebo kopií typické dispozice historické, ale je recentní, bez jasného řádu v sestavě traktů. Liší se v jednotlivých podlažích a nerespektuje původní typickou řadu pokojů v uličním traktu.
6. V domě zcela zanikly původní stropní konstrukce ve všech běžných podlažích, včetně podhledů omítaných na rákos s původní výzdobou a podlahových krytů, vše bylo nahrazeno novodobými konstrukcemi a materiály v 70. a 90. letech 20. století.
7. V interiérech se nedochoval žádný původní historický výplňový prvek, žádná původní dveře ani okna, zanikla zde také veškerá štuková i případná jiná uměleckořemeslná výzdoba. Vnitřní omítky jsou novodobé a pocházejí ze 70. a 90. let 20. století.
8. Z podstatné části je nahrazena novými prvky krovová konstrukce.
9. Míra zániku původních detailů a hodnotných konstrukcí je v případě domu čp. 1502/II zcela nadprůměrná, což je důsledkem dvou celkových přestaveb ze 2. poloviny 20. stol.
10. Z původního historického objektu jsou dochovány nosné zdi a hmotová konfigurace včetně tvaru střechy, která je však v kontextu novodobými demolicemi narušené koncové partie uliční fronty z urbanistického hlediska problematická.
11. Původní je pouze uliční průčelí od 1. patra výše, ovšem s ochuzeným architektonickým detailem, a domovní schodiště se zábradlím a nevratně upravenými kamennými stupni.

Tyto prokazatelné a snadno přezkoumatelné skutečnosti svědčí o natolik vážné ztrátě původních kulturněhistorických hodnot, že dle mínění účastníka řízení zakládají možnost jeho odstranění, jak byla uznána již v minulosti, a to v řízeních, uváděných zde pod číslem č. 1. a 5.

Součástí podané námítky je posouzení věci doc. Ing. arch. Pavlem Halíkem, CSc, historikem architektury, který v posudku z 03-04/2015 k demolicí čp. 1502 mimo jiné v závěru uvádí:

Tato budova ukončuje nyní východní frontu Revoluční ulice. Její pseudorenesanční průčelí má konvenční, nepřiliš výrazný dobový ráz. Po odstranění sousedních lázní se budova jeví z pohledů ze západní strany jako náhlé, téměř násilné přerušování uliční fronty. Byla několikrát uvnitř upravována pro administrativní účely, naposled v devadesátých letech XX. století, takže z původních interiérů nezbylo nic, co by mělo památkovou hodnotu. Tehdy také byla její štítová (severní) stěna pojednána v módním postmoderním pojetí, což se nijak pozitivně na vzhledu budovy neprojevovalo.

Součástí podané námítky je posouzení věci Ing. arch. Miroslavem Kroulíkem, architektu v oboru územní plánování, který v posudku z 5.–11.2.2015 podrobně rozebral stavební historii domu včetně posledních znehodnocujících úprav a v závěru uvádí:

„Dům je součástí dochované západní strany bloku převážně historizujících staveb, vymezených ulicemi Revoluční, Lannova, Nové mlýny a Klimentská. Je tak součástí dochované urbánní struktury, která je nepochybně hodnotná, ve své konfiguraci však již není autentickým dokladem stavu z doby výstavby. Dva domy v ulici byly zvýšeny nástavbami a nárožní dům u Vltavy, vícekrát zmiňované Eliščiných lázní, zcela zanikly. Jedná se tak o modifikovanou strukturu, která je vážně zastiřena účelovou demolicí bývalé protektorátní státní správy, která z důvodů plnění úkolů válečného hospodářství do stávající struktury zástavby bezohledně prorazila novou dopravní komunikaci.

*Řadový a v uliční frontě bloku i nejméně výstavný dům čp. 1502/II se proto dnes nachází v nárožní pozici, pro kterou původně nebyl koncipován. Pohledově exponované severní průčelí bloku totiž tvoří jeho štítová zeď na straně ubouraného objektu Eliščiných lázní, nikoliv výstavné a monumentální průčelí s okny, jak je jinde pro pražská nábřeží typické. Tuto situaci můžeme považovat nejen za obecnou urbanisticko-prostorovou závadu, ale rovněž za závadu z hlediska historického urbanismu, kdy je popřen sám princip dobově typického nárožního akcentu. K tomu přistupuje po demolicí Eliščiných lázní zřetelně v pražském panoramatu působící obnažení slepé zdi dvorního křídla sousedního domu čp. 1403, která dnes tvoří dominantu severní strany bloku téměř po celé jeho šíři. Z těchto důvodů je uzavření severní strany bloku novou stavbou nepochybně žádoucí. Nové architektonické řešení je zároveň limitováno nejen hodnotnou kulturní památkou, domem čp. 1244 (dochovaný architektonicky hodnotný doklad starší historické zástavby), ale i malým rozsahem volné parcely směrem od štítové zdi domu čp. 1502 směrem k nájezdu na most. Hloubka tohoto prostoru ve směru severojižním činí zhruba délku traktu výstavnějšího historizujícího domu a jakákoliv samostatná hmota vystavěná nad tímto půdorysem by byla v kontextu okolních rozměrných budov měřítkově zcela nepřiměřená, a tedy chybná i v urbanistickém kontextu daného místa, vzniklého historickým vývojem. Z hlediska optimálního **urbanistického vyřešení prostorových vztahů hmot v lokalitě tak představuje řešení, založené na odstranění stávajícího domu čp. 1502/II, jediné rozumné, architektonicky a proporčně přiměřené řešení.***

Proto je třeba podrobit zkoumání památkové hodnoty vlastního domu. Ve vyjádřeních Vědecké rady bylo zdůrazněno, že není radno apriorně podceňovat kulturně-historickou hodnotu předmětného domu bez dalšího zkoumání. K tomu dodávám, že toto zkoumání domu jako individuální a jedinečné stavby je silně ztíženo jeho opakovanými přestavbami.

Posouzení jeho památkových hodnot proto nevychází z původního stavu domu v jeho původní s urbanistické situaci, ale z jeho současného stavu a ze současné urbanistické situace. Obě charakteristiky přitom vykazují velký rozdíl mezi stavem v době výstavby, tedy stavem původním, a stavem dnešním. Z hlediska památkové péče jsou dle názoru zpracovatele tohoto posouzení památkové hodnoty domu zbytkové. Jmenovitě zde došlo k těmto vážným a znehodnocujícím úpravám:

Zcela zanikla dvorní pavlačová fasáda, včetně vlastních pavlačí, původních okenních a dveřních otvorů a jejich výplní. Uliční fasáda byla architektonicky redukována. Zanikly zde bez náhrady mělké štukové prvky v parapetních pásech a ve vlysu korunní římsy, profilace frontonů nad okny 1. a 2. patra je zjednodušena, její původní profil zanikl. Zcela nově, byť imitativně, je řešeno přízemí, proporčně deformované druhotným navýšením terénu při výstavbě Štefánikova mostu (to se ovšem týká i ostatních domů v ulici). Kromě nejvýraznějších plastických štukových článků, které jsou v původním materiálu, jsou omítané plochy novodobé, ze 70. a 90. let 20. století. Nelze tak vyloučit ani zánik typických jemně pemrlovaných bosází, jakkoliv tuto skutečnost nelze již dnes doložit. Dřevěná okna jsou recentní, nikoliv původní dvojitá ale zdvojená, původem až z 90. let 20. století. Vlivem přestaveb zanikla charakteristická původní, typologicky pozdně klasicistní dvoutraktová vnitřní dispozice s pavlačí, kromě staticky obtížné odstranitelné mezitraktové zdi s vícekrát přebouranými a přestavěnými otvory průchodů a schodišťového prostoru s nereverzibilně poškozeným kamenným schodištěm, obloženým žulovými deskami na cementové přízdívce, (respektive novodobě lepenými). V domě zanikly původní příčky mezi místnostmi a rovněž původní domovní vestibul a jeho výzdoba. Nová dispozice, v tomto případě dispozice z 90. let 20. století, není náhradou anebo kopií dispozice historické, ale je recentní, bez zjevného řádu v sestavě traktů, lišící se v jednotlivých podlažích a nerespektující původní typickou řadu pokojů v uličním traktu. V domě zcela zanikly původní stropní konstrukce ve všech běžných podlažích, včetně podhledů omítaných na rákos s původní výzdobou a podlahových krytů, vše bylo nahrazeno novodobými konstrukcemi a materiály v 90. letech 20. století. V interiérech se nedochoval jediný historický výplňový prvek. Nenajdeme zde žádné původní dveře ani okna, zanikla zde také veškerá štuková i jiná uměleckořemeslná výzdoba. Vnitřní omítky jsou rovněž novodobé a pocházejí ze 70. a 90. let 20. století. Z podstatné části je nahrazena novými prvky také krovová konstrukce. Míra zániku původních detailů a hodnotných konstrukcí je v případě domu čp. 1502 zcela nadprůměrná, což je důsledkem zejména dvou celkových přestaveb z druhé poloviny 20. století. Z původního historického objektu jsou dochovány nosné zdi a hmotová konfigurace včetně tvaru střechy, která je však v kontextu novodobými demolicemi narušené koncové partie uliční fronty problematická. Původní je pouze uliční průčelí od 1. patra výše, ovšem s ochuzeným architektonickým detailem, a domovní schodiště s nevratně upravenými kamennými stupni. Památkové hodnoty domu čp. 1502/II, respektive jeho zbytkové památkové hodnoty, proto nejsou takové, aby bylo nutné trvat na jeho zachování.

Tento názor je odborným konsensem oboru památkové péče, jak bylo již uvedeno odkazy a citacemi na vědecké rady GŘ NPÚ, jakkoliv toho poradní těleso se dosud neshodlo na projektu, který jím splňoval jím pouze kvalitativně vymezená kritéria.“

Uplatněné námítky a návrhy MHMP OPP akceptuje, z důvodů uvedených níže.

Dne 30.9.2015 žadatel doplnil podání o vyjádření Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (dále IPR) čj. 012915/15 ze dne 25.9.2015. Ve svém vyjádření IPR posoudil novostavbu na místě stávajícího domu čp. 1502:

„Nároží Revoluční ulice je citlivým dlouhodobě diskutovaným místem Pražské památkové rezervace. Po stavbě Štefánikova mostu došlo k výrazným změnám předpolí, v čehož důsledku je uliční fronta dnes ukončena slepou štítovou stěnou domu čp. 1502, který nebyl koncipován jako nároží. Při zvýšení terénu se navíc vytratil původní charakter jeho parteru. V minulosti vzniklo několik návrhů na jeho náhradu domem novým. Případné odstranění stávajícího domu by představovalo určitou ztrátu stopy místa, toto místo nicméně vyžaduje výjimečný přístup, který může i takový krok ospravedlnit, přinese-li novou vysokou kvalitu. Navržený dům považujeme za citlivě kontextuální ve vazbě na protější nároží palác Merkur, přilehlou vodárenskou věž, či sousední barokní domek. Přínos spatřujeme v kvalitním parteru a obohacení lokální přístupnosti. Další příležitosti vidíme v možnost nové nabídky veřejného vybavení pro okolní obyvatele a zkvalitnění přilehlého veřejného prostranství.“

Dále IPR uvádí, že s předloženým záměrem souhlasí a uvádí podmínky pro novostavbu, které doporučují realizaci nároží věže a požadují úpravu terénu před barokním domem.

V písemném vyjádření čj. NPÚ-311/92773/2014 ze dne 12.12.2014 NPÚ ÚOP HMP nepožádal o projednání návrhu závazného stanoviska s NPÚ ÚOP HMP před ukončením řízení. Avšak vzhledem k tomu, že NPÚ ÚOP HMP se vyjádřil k demolici objektu také ve svém písemném vyjádření pod čj. NPÚ-311/71602/2014 ze dne 5.11.2014 (vydané v rámci správního řízení S-MHMP 1244874/2014 vedeném ve věci novostavby), ve kterém uplatnil právo o projednání návrhu závazného stanoviska s NPÚ ÚOP HMP před ukončením řízení, MHMP OPP projednal v souladu s § 14 odst. 6 zákona závazné stanovisko s NPÚ ÚOP HMP. Z jednání byl pořízen zápis ze dne 7.10.2015. V tomto zápise NPÚ ÚOP HMP uvádí:

NPÚ ÚOP HMP nesouhlasí s účelovým rozbořem výrokové části odborných vyjádření čj. NPÚ-311/71602/2014 a NPÚ-311/92773/2014 a dále se neztotožňuje s názorem žadatele, že dům čp. 1502, Nové Město ztratil kulturně-historické hodnoty, a proto je možné ho odstranit.

Právě dochované kulturně-historické hodnoty objektu jsou nositelem památkových hodnot. Míru těchto hodnot i přes dříve provedené stavební úpravy vyhodnotil NPÚ ÚOP HMP jako stále významnou. NPÚ ÚOP HMP zásadně nesouhlasí s demolicí dotčeného objektu čp. 1502, Nové Město.

V souladu se základními zásadami památkové péče, mezi které patří ochrana domů nacházejících se na území památkové rezervace (PPR), které nejsou samostatně prohlášeny za kulturní památky, spočívající v tom, že takové stavby musí být zachovány, pokud vykazují alespoň „dílčí kulturní a historické hodnoty“, považujeme demolici domu čp. 1502 z památkového hlediska za nepřipustnou.

Ochrana dotčené budovy je vázána mezinárodními závazky, které Česká republika přijala, a to Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy, kde v čl. 1, bod 1, 2 je vysvětlen pojem architektonického dědictví a v čl. 4 této úmluvy se uvádí, že „každá strana se zavazuje, že... 2. předejde zchátrání... nebo demolici chráněných statků...“.

Rovněž Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1972 (v ČR 1991) stanoví, že každý smluvní stát uznává, že v první řadě je jeho povinností zabezpečit... ochranu, zachování, prezentování a předávání budoucím generacím kulturního dědictví uvedeného v článku 1 a 2.

MHMP OPP umožnil žadateli seznámit se s tímto podkladem. Žadatel k němu dne 14.10.2015 uvedl následující námitku účastníka řízení (ponechán typ písma námitky pro zachování její pochopitelnosti):

„NPÚ ÚOP HMP nesouhlasí s účelovým rozbohem výrokové části odborných vyjádření čj. NPÚ-311/71602/2014 a NPÚ-311/92773/2014 a dále se neztotožňuje s názorem žadatele, že dům č.p. 1502, Nové Město ztratil kulturně-historické hodnoty, a proto je možné ho odstranit.“

Účastník řízení, či žadatel, dle formulace NPÚ, je oprávněn provést rozbor výrokové části odborných vyjádření v rámci vyjádření účastníka řízení. Provedl je logickou a kvalifikovanou argumentací. Použití adjektiva „účelový“ v kontextu NPÚ znamená nejspíše „neobjektivní“. Pokud NPÚ soudí, že argumentace účastníka řízení je účelová, měl by uvést proč a v čem přesně. Jinak jde totiž jen o stylistický obrat, který má snížit argumentační váhu vyjádření účastníka řízení, neprokazuje však žádné nové skutečnosti. Že se NPÚ *neztotožňuje s názorem žadatele, že dům č.p. 1502, Nové Město ztratil kulturně-historické hodnoty, a proto je možné ho odstranit*, je zřejmé a jde o otázku, kterou bude muset rozhodnout správní orgán.

„Právě dochované kulturně-historické hodnoty objektu jsou nositelem památkových hodnot. Míru těchto hodnot i přes dříve provedené stavební úpravy vyhodnotil NPÚ ÚOP HMP jako stále významnou. NPÚ ÚOP HMP zásadně nesouhlasí s demolicí dotčeného objektu č.p. 1502, Nové Město. V souladu se základními zásadami památkové péče, mezi které patří ochrana domů nacházejících se na území památkové rezervace (PPR), které nejsou samostatně prohlášeny za kulturní památky, spočívající v tom, že takové stavby musí být zachovány, pokud vykazují alespoň „dílčí kulturní a historické hodnoty“, považujeme demolici domu č.p. 1502 z památkového hlediska za nepřipustnou.“

Výrok, že kulturně historické hodnoty objektu jsou nositelem památkových hodnot, je v daném kontextu spíše tautologií. Účastník řízení analyticky prokázal ve svém vyjádření, že dochované hodnoty domu jsou torzem, které brání rehabilitaci těžce válečnou demolicí dezurbanizovaného území. Výrok, že stavby musí být zachovány, *pokud vykazují alespoň „dílčí kulturní a historické hodnoty“*, je pouhý legalizmus a diskurzivní rétorika. Neboť každá stavba, i výkladec z doby normalizace, obsahuje jako doklad společenského vývoje nějaké kulturněhistorické hodnoty. Tyto hodnoty je však třeba exaktně a deskriptivně identifikovat, interpretovat a zvážit. Účastník řízení chápe, že v případě stavby na území PPR je důkazní břemeno na jeho straně a je přesvědčen, že znehodnocení stavby dlouhým enumerativním výčtem zaniklých hodnot, stejně jako doložením nezávislých expertních posudků, evidentně prokázal. Naopak odvolávání se na obecnou dikci vyhlášky o zřízení PPR ze strany NPÚ považuje účastník řízení za výraz argumentační nouze typu: nějaké hodnoty stavba má, tak se musí zachovat. Jaké hodnoty má, NPÚ ve svých vyjádřeních popsalo a účastník řízení prokázal, že tento popis je věcně nesprávný, místy chybný a je neobjektivní.

Na konkrétní vyvrácení argumentace NPÚ tato instituce již nereagovala. Vznela jediný argument, a sice ten z první věty, že žadatel argumentuje účelově. Diskuze o hodnotách tak evidentně není na úrovni státem zřízené organizace, která má garantovat odbornost a objektivitu v oboru památkové péče, dostatečně korektní a bohužel ani odborná.

„Ochrana dotčené budovy je vázána mezinárodními závazky, které Česká republika přijala, a to Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy, kde v čl. 1, bod 1, 2 je vysvětlen pojem architektonického dědictví a v čl. 4 této úmluvy se uvádí, že „každá strana se zavazuje, že... 2. předejde zchátrání... nebo demolici chráněných statků...“.

„Rovněž Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví z roku 1972 (v ČR 1991) stanoví, že každý smluvní stát uznává, že v první řadě je jeho povinností zabezpečit... ochranu, zachování, prezentování a předávání budoucím generacím kulturního dědictví uvedeného v článku 1 a 2.“

Na tomto místě je třeba poukázat na to, že ke znehodnocení objektu dvěma celkovými přestavbami v 70. a 90. letech 20. století došlo před tím, než Česká republika ratifikovala úmluvu, stav objektu je tedy dědictvím předchozích poměrů a historického vývoje. Za stav objektu tak jako smluvní strana nenese zodpovědnost. Pokud se týká demolice chráněného statku, je tím samozřejmě myšlen chráněný statek hodnotný, nikoliv jakýkoliv. Jinak by totiž na rozlehlém území PPR, která je chráněným statkem, nebylo možné odstranit absolutně žádnou stavbu, ani novodobou garáž ve dvoře. Takový výklad by byl absurdní, sylogistický a ani památková praxe mu neodpovídá. Odkaz na „Úmluvu o ochraně..“ je tedy opět výrazem argumentační nouze, nikoliv relevantním argumentem do správního řízení.

Závěr:

Z výše uvedeného je zřejmé, že NPÚ tvrzení účastníka řízení evidentně prokazující znehodnocení objektu nijak nevyvrátil, pouze je odmítl jako účelová. Nevyrovnal se s nimi tedy tak, že by, jako to učinil účastník řízení, pečlivě a důsledně odlišný názor oponoval. Z tohoto hlediska je zřejmé, že názor NPÚ je profesním postojem, „názorem“, který není opřen o relevantní argumentaci.

MHMP OPP akceptoval podanou námitku, neboť písemné vyjádření NPÚ ÚOP HMP neuvedlo nové skutečnosti, které by nebyly již uvedeny v jeho předchozím vyjádření. Přestože byly v závazném stanovisku uvedeny závěry a citace nových posudků v dané věci, i samotné posudky, které podrobně rozebírají stavební historii dotčeného domu čp.1502, ze které potom dovozují hodnotu domu a byly NPÚ ÚOP HMP k dispozici, NPÚ ÚOP HMP se jimi nezabýval a setrval na obecných tvrzeních uvedených v dřívějším písemném vyjádření. K obecným tvrzením uvedeným v předchozím písemném vyjádření č.j. NPÚ-311/92773/2014 ze dne 12.12.2014 i k vyjádření NPÚ ÚOP HMP ze 7.10.2015 uvádí MHMP OPP souhrnné zdůvodnění níže.

Dne 27.10.2015 MHMP OPP obdržel od Generálního ředitelství NPÚ Vyjádření k domu č. 1502 v Praze II Novém Městě, datovaný 18.8.2015, které zpracovala Taťána Petrasová, s následujícím závěrem:

„Dům čp. 1502-II z let 1869-1870 představuje dnes ojedinělou klasicistně-historizující vrstvu nájemní pražské architektury na nově budovaném velkoměstském okruhu. Udržuje stylovou pestrost, která je podstatným rysem všech okružních tříd 19. století, zejména v osobité fúzi stylových poloh.“

Fasáda si navíc uchovala cenné detaily, které ji umožňují interpretovat jako součást souboru staveb s individualizovanou objednavatelskou ikonografií. Pro všechny výše uvedené důvody doporučuji dům zachovat.“

MHMP OPP umožnil žadateli seznámit se s tímto podkladem. Žadatel k němu dne 2.11.2015 uvedl následující námitku (ponechán typ písma námitky pro zachování její pochopitelnosti; doprovodné obrázky, na které se námitka odvolává, jsou součástí spisu): „s výše uvedeným vyjádřením GR NPÚ se účastník řízení důkladně seznámil, pečlivě jej prostudoval a sděluje k němu správnímu orgánu toto stanovisko účastníka řízení:

Ohrazení se vzhledem k legitimitě „Vyjádření...“

Účastník řízení je překvapen skutečností, že vyjádření P.T. Tat'ány Petrasové, bylo zasláno správnímu orgánu Generálním ředitelstvím Národního památkového ústavu a je opatřeno identifikačním razítkem této instituce. Národní památkový ústav je odbornou institucí památkové péče, jejíž úkoly jsou stanoveny striktně zákonem. Patří mezi ně i vypracování písemného vyjádření k řízením vedeným dle § 14 zákona č. 20/1987 Sb. v platném znění. Zákon však nikde nestanoví, že by NPÚ mohl tuto svou povinnost delegovat a vlastní vyjádření nahrazovat vyjádřením jiné osoby. Nevylučuje zřejmě doplnění vlastního odborného vyjádření jiným posouzením či vyjádřením, avšak takovýto postup ve správním řízení je dle účastníka řízení zcela nevhodný a neobvyklý. Podávat do správního řízení jako důkazy posudky, vyjádření a jiné materiály obdobného charakteru je oprávněn účastník řízení (respektive žadatel či vlastník), stejně jako je oprávněn zpracování takovýchto materiálů zadat správní orgán. Národní památkový ústav však účastníkem řízení není a zákon mu ani nepřiznává žádná práva účastníka řízení anebo práva jím podobná. Je pouze povinen **zpracovat** ve správní lhůtě stanovené zákonem **písemné vyjádření**, čímž se rozumí písemné vyjádření jím vypracované a jím signované, popřípadě oficiálně autorizované v rámci formálního úředního styku. **Obstarávat další důkazy** je věcí **správního orgánu**, pokud je to pro posouzení dané věci potřebné, a je na úvaze správního orgánu, zda tak učiní. Obstarávání dalších důkazů kromě toho, jež je NPÚ povinen zpracovat, tedy tzv. písemného vyjádření, NPÚ nepřísluší. Proto je účastník řízení toho názoru, že výše uvedené vyjádření bylo do správního řízení dodáno Národním památkovým ústavem nad rámec zákona a správní orgán by k němu neměl přihlížet, neboť je vyjádřením soukromé osoby, která není účastníkem řízení. V opačném případě připouští situaci, kdy Národní památkový ústav obstará například dvacet takovýchto vyjádření, tedy dvacet důkazů, což je zjevně v rozporu s tím, že NPÚ je institucí, která je určena pro vypracování písemného vyjádření, nikoliv však pro obstarávání dalších vyjádření. Považuje-li to NPÚ přesto za potřebné, potom taková situace svědčí o tom, že v úkolu, který mu byl stanoven zákonem, sám selhává a necítí se na dostatečné odborné úrovni, aby takovéto vyjádření samostatně zpracoval. Tento pohled na věc je názorem účastníka řízení a není relevantní pro dané správní řízení, které se nijak výkonnosti instituce Národního památkového ústavu netýká. Účastník řízení však zároveň vyjadřuje tímto znepokojení nad nedostatečným plněním zákonem svěřené role rozpočtové organizace v systému státní památkové péče, neboť Generální ředitelství jako složka Národního památkového ústavu ve věci žádné vlastní vyjádření nevydalo. Vyjadřuje rovněž podivení nad skutečností, že uznávaná historička umění nepovažovala za důležité uvést, z jakých důvodů a za jakých podmínek zpracovala tento nadstandardní a svou povahou interní text.

Nehledě na výše uvedené však účastník řízení zpracoval z důvodu předběžné opatrnosti své vyjádření k výše uvedenému vyjádření P.T. T. Petrasové, které následuje.

A. OBECNÁ ÚVODNÍ PŘIPOMÍNKA

P.T. T. Petrasová je odbornicí na architekturu 19. století, zaměstnankyní Ústavu dějin umění AV ČR a její vyjádření je relativně podrobnou a erudovanou analýzou domu čp. 1502/II. Vzhledem k tomu, že se jedná o vyjádření, které nemá soudně znaleckou povahu ani není vypracováno osobou se zvláštním oprávněním, může být relevance tohoto vyjádření posouzena pouze rozbořením jeho textace. Účastník řízení k této textaci namítá toto:

Autorka čerpala při svém posouzení z analýzy situace in situ a z písemných pramenů a odborné literatury. A to z toho důvodu, že historické plány fasády se nezachovaly.

Historické fotografie nejsou v textaci zmíněny a lze tedy předpokládat, že z nich při analýze nevycházela. To vede také k tomu, že nebyla zmíněna redukce některých výzdobných prvků, které původní dílo spoluvytvářelo a že jeho redukovaná podoba byla vyložena jako původní a hodnotná.

K hodnotám domu čp. 1502 je přistoupeno tak, jako by neprošel úpravami a zachoval se v původní podobě z počátku 60. let 19. století. Autorka vyjádření užitými stylisticky prostředky umně, avšak nepochybně i vědomě a záměrně přikládá předmětnému domu větší kulturně historický význam než odpovídá skutečnosti.

B. DETAILNÍ ROZBOR TEXTACE:

Urbanistický kontext

„Dům čp. 1502 s klasicistně-historizující fasádou v Revoluční ulici 30 patří mezi nájemní domy, které tvoří nejstarší stavební vrstvu pražské „Ringstrasse““.

Již toto tvrzení je zavádějící. Mezi klasicistní zástavbou v dnešní ulici Na Příkopěch a zástavbou v místě nově vedené ulice sledující průběh ulice Trubní, později Eliščiny, nyní Revoluční, existuje výrazný časový odstup několika desítek let. Dům čp. 1502/II, a celá dnes dochovaná fronta domů u severovýchodního vyústění Revoluční ulice, patří až k oné „*druhé vlastní fázi budování velkoměstské třídy*“ z počátku 70. let 19. století, tedy nikoliv k části nejstarší. Textace to ostatně i uvádí: *„Výstavba z druhé strany korza se rozběhla o něco později, krátce před položením základního kamene k řetězovému mostu Františka Josefa I., 13. 5. 1868 v neogotickém tvarosloví. Zde se uplatnil jiný než vídeňský vkus – ordisch-lefeuviv systém byl původně vyvinut pro londýnský Albert Bridge. Tento stylový import vtipně využila neogotická fasáda Eliščiných vanových lázní od známé dvojice propagátorů železných konstrukcí – Otto Ehlana a J. Kanderta (1868-1870).“* Na tomto místě je třeba podotknout, že neogotické tvarosloví budov se týká v lokalitě skutečně jen fasády Eliščiných lázní. Ostatní domy byly neorenesanční, jak dokládá dobový snímek (obrázek č. 1), o poněkud hybridním slohovém charakteru domu čp. 1502/II bude ještě dále pojednáno. Eliščina ulice byla sice v půdorysném průběhu součástí nedobudované a do jisté míry i pomyslné „*pražské Ringstrasse*“, avšak parametry „bulváru“ nesplňovala, neboť byla úzká (obrázek č. 1). Proto byla celá její západní strana v průběhu první poloviny 20. století demolována a nahrazena novou výstavbou na ustoupené uliční čáře. Tu však netvoří domovní blok s obíhovou zástavbou, ale jen řada domů.

Originalita technického řešení

„Je důležité připomenout tehdejší standard i mimořádnost technického řešení, tak jak ho pro dům čp. 1502-II dokládá zmíněné úřední vyjádření z 31. 7. 1869, protože úpravy z let 1950, 1972 a 1995 dispozici i fasádu značně pozměnily. Standard představoval podsklepený třípatrový obytný dům. Sklep i přízemí byly klenuté, železné prvky jako bylo zábradlí hlavního schodiště, konzoly a střecha pavlači odpovídaly dobové představě o obnovenosti. Mimořádná byla zvýšená půda s „novodobou“ konstrukcí krovu, která zvedla trámy na volně stojící pilíře a stěny. Fasáda byla podle komise přiměřená, pouze dva rizality bylo třeba zohlednit při řešení odvětrávání domu a zaplatit překročení uličníčáry.“

Mimořádnost technického řešení by jistě byla hodnotou, v textaci však **není nijak doložena**, vynesení vaznicového krovu na zděné pilíře, nadezdívky, mezitraktové zdi a podobně, **je** naopak prosazujícím se **dobovým standardem**, jehož podstatným důvodem byl dobový nedostatek a tedy vysoká cena plaveného dřeva. I z toho důvodu byly části krovové konstrukce nahrazovány zděním, v logice věci šlo o konstrukce svislé, kdy zděné pilíře nahrazovaly zejména sloupky podepírající vaznice. (Viz například starší čp. 1061/II, Na Poříčí 37, Praha 1, Nové Město, byl vybudován jako novostavba v roce 1861 podle plánů stavitele J. Kudláčka.)

Půdní nadezdívka, ona „*zvyšená půda*“, je typickým rysem staveb pozdního klasicismu a rané neorenesance a staveb slohově přechodových a vyskytuje se na mnoha desítkách pražských i mimopražských staveb.

Význam a hodnota tektonických a kompozičních prvků a jejich interpretace

Autorka dále konstatuje:

„Typ ležatých oválů sansovinovských okýnek, užitých na pražské okružní třídě Ullmanem v bankovním paláci Bohmosche Sparkasse (1858-1861), osvětloval zvyšenou půdu.“

„*Zvyšená půda*“ je standardním, nikoliv mimořádným řešením a vyžaduje osvětlení prostoru z nejvyšší úrovně fasády. Pokud se vyskytuje na výše uvedené stavbě ve formě „*sansovinovských okýnek*“, neznámá to nutně, že dům čp. 1502/II na uváděnou významnou Ullmanovu stavbu navazuje. Jde spíše o převzetí tradice, existující od pozdního klasicismu až do druhé poloviny 80. let 19. století v desítkách příkladů (dům čp. 71/I Na Kocandě). Samozřejmě, spojí-li se v textu posuzovaná stavba se stavbou mimořádně významnou, zvyšuje se tím i její hodnota pro adresáta textu. To samé platí o oborově nefrekventovaném adjektivu *sansovinovský*, odvozeném od Jakopa Sansovina, autora knihovny na náměstí Sv. Marka v Benátkách. Takový stylistický postup však přísně vzato není odborný, ale spíše rétorický a patří spíše do oblasti kulturní kritiky.

„Mimořádné řešení představují dvě dvojice „otevřených“ balkonů, uváděné už ve zprávě o schválení plánu z roku 1869. Francouzská okna vkomponovaná do varianty serliany, tj. okna děleného do tří částí s širším a vyšším středním oknem a nižšími postranními díly, nemají v pražské zástavbě v této podobě obdobu.“

Na tomto místě je třeba ovšem zdůraznit, že sama kompozice postranních rizalitů obdoba má, a to právě v autorkou zmiňovaném Lažanském paláci čp. 1012, a že je s podivem, že je-li tato stavba uváděna v úvodu autorčina vyjádření, není uváděna i analogie trojdílného členění rizalitu. Sama serliana („syrský oblouk“) je kompozičním prvkem či tektonickou formou sestávající definičně z otvoru zakončeného vyšším středním obloukem, odděleného sloupy či pilíři po obou stranách od nižších, rovně zakončených otvorů. Zde jsou však všechny otvory zakončeny půlkruhově a definici tektonického principu serliany nesplňují (viz **obr č. 2**). V předmětném domě navíc nejde o tektonický prvek, ale pouze o tři otvory ve zdi. Před nimi je totiž předsazen masivní tektonický prvek ze čtyř pilířů s kladím, který je určující, a „serlianovský“ motiv středního oblouku zcela postrádá. Užití tohoto pojmu je tedy značně volné. Účastník řízení je přesvědčen, že je účelové a má užitím málo známého pojmu evokovat výjimečnost, přičemž „spoléhá“ na to, že oponent bez uměleckohistorického vzdělání bude tento výraz bez námitek akceptovat.

„Z monografie Martina Horáčka o neorenesanci v českých zemích je zřejmé, že neorenesanční kovové balkonové zábradlí je v této konfiguraci ojedinělé a lze ho chápat jako počátek pozdějších příkladů novorenesančních fasád s kovovými balkony provedenými např. Achillem Wolfem v pražském nájemním domě U zlaté váhy čp. 303 (1886).“ Pomineme-li řečnickou „figuru“ „v této konfiguraci“, neboť ve varietě historického tvarosloví jistě existuje nespočet konkrétních originálních tvarových kombinací, stěží můžeme dům čp. 1502 chápat jako „*počátek příkladů*“ dalších neorenesančních zábradlí, již jen pro existenci delší tradice takovýchto zábradlí klasicistních.

V uváděném domě U zlaté váhy navíc balkon obkružuje půdorys vystouplého balkonu, což u domu čp.1502 nenacházíme. Na tomto místě je třeba poukázat, že zatímco v celkových slohových charakteristikách je pro dům čp. 1502/II ve vyjádření autorky užíváno pojmu klasicismus, aby se tím vyzvedlo jeho stáří jako hodnota (klasicismus je starší než neorenesance) v situaci, kdy se hledá ojedinělost (jako hodnota) je použita pro slohovou charakteristiku neorenesance. Autorka přitom zdá se neuvažovala o tom, že zábradlí je dnes torzem („kostrou“), kde chybějí přídatné kovové ozdoby.

Zaniklé součásti stavby

Zároveň je třeba upozornit, že z původního architektonického a tektonického řešení fasády domu mnohé součásti zanikly, zejména potom celé řešení parteru a kordonová římsa nad přízemím, výzdoba parapetních pásů, a to také v patní části pilířů rizalitu, kde je doložen, byť ne zcela zřetelně motiv orlic (viz obr. č. 3 a 4). Anebo atikové štíty nad rizalitu, dnes neobratně nahrazované trojúhelníkovitě tvarovanými vikýři či profilace korunní římsy. Zřetelná je i do roviny srovnaná hluboká profilace frontonů nad druhým patrem a obdobného segmentově tvarovaného prvku na rizalitu ve stejném podlaží anebo zánik lizénové rustiky po stranách rizalitu ve 3. patře.

Sémantické akcenty a nedostatky vyjádření

Takovýchto změn a zániku součástí stavby si autorka vyjádření nijak nevšímá, i když je na jednom místě konstatuje. Textace nezapře uměleckohistorické školení, zaměření na ikonografii a obecněji prvek diskontinuity ve vývoji architektury. Stavitelská tradice a kontinuita konstrukčních řešení je v textu pominuta, ačkoliv se projevila zřetelně v řešení půdní nadezdívky a krovu, které nejsou tak mimořádné, za jaké je autorka považuje, jak bylo výše prokázáno. Poněkud paradoxně přitom zdůrazňuje aspekt klasicistního slohu, který v té době končil a na který však stavba jistě nenavazuje. Velmi plochá, střídma tektonika pozdního klasicismu 50. a 60. let 19. století východiskem řešení domu jistě nebyla. V celkovém pojetí se jedná o přechodovou a slohově heterogenní, avšak spíše neorenesanční stavbu se silným dozvukem tvaroslovných prvků historismu 19. století, která klasicistní rysy postrádá. Účastník řízení je přesvědčen, že výše doložil, že analýza autorky byla sestavena a je stylisticky uspořádána na samé hranici korektnosti a pojmoslovných zvyklostí oboru historie architektury, tak, aby zvýraznila hodnoty domu, který si autorka apriorně přeje zachovat a tomuto cíli přizpůsobuje argumentaci.

Biografické motivy z archivního studia

Další součástí vyjádření je analýza archivních zjištění a promítnutí okolností života a osobních aspirací stavebníků do ikonografie fasád. Přitom platí, že relativně obsáhlá archivní zjištění o okolnostech budování stavby z hlediska jejich vlastníků nevyjadřují ještě hodnotu stavby, neboť je lze získat v zásadě v obdobné míře o každé stavbě z daného období.

Účastník řízení si klade otázku, jak k těmto konkrétníma v textaci vyjádření uplatněným údajům autorka dospěla. Jedná se o informace, které nejsou obecně známy, stavba sama ani není zmíněna v tzv. akademických Uměleckých dějinách Prahy, kde byla členkou autorského týmu. Pro ilustraci tohoto tvrzení uvádí účastník řízení citaci, ukazující na míru podrobnosti textace: „.....Paní Hakliková předložila plán 31. 7. 1869. Komise ve složení místopřísežného stavebního znalce Johanna Bělského, inženýra A. Podlahy, městského stavitele Antonína Stýbla, kominického mistra Antonína Peřiny, magistrátního sekretáře Hollana a Johanna Haklika, zástupce majitelky, pak podle něj budoucí dům podrobně projednala..... Fasáda byla podle komise přiměřená, pouze dva rizality bylo třeba zohlednit při řešení odvětrávání domu a zaplatit překročení uliční čáry.

Do volného prostoru ulice vybíhaly také dvojice „otevřených“ balkonů v prvním i druhém patře, které přesahovaly uliční čáru o povolené 3 stopy a 6 palců. Majitelka domu 1502-II se od září 1869 do dubna 1870 snažila několikaletými změnami vylepšit dispozici, aby mohla žádat o užívání domu a využít lhbůtu k osvobození od daně. Poté co získala postupně souhlas se změnou šnekovitého schodiště do sklepa a přeložení potrubí (9.9.1869), přeložením toalet na zvláštní malou pavlač (9.12.1869) a odvětrávání spíží obou bytů vložením druhého světlíku, získal dům 30.4.1870 dobrozdání o částečném užívání od „Termine-Georgi“ čili sv. Jiří 23.4. tohoto roku. K užívání komise schválila obchod s přiléhajícím bytem v přízemí, byt ve 2. patře a 3 pokojích, předsíni, alkovně, kuchyni a spíží. Ještě 4.8.1874 se prováděly v domě „nějaké opravy““.

Autorka neuvádí, zda takovéto údaje jsou výsledkem jejího průběžného či ad hoc provedeného archivního studia, ani zda je převzala z ve vyjádření uváděné disertace Mgr. Petra Šámala. Pokud jsou tyto informace výsledkem ad hoc prováděného archivního studia, čemuž jejich podrobnost nasvědčuje, je zřejmé, že autorka pracovala na zakázku, přičemž je lhostejné, zda za případnou odměnu či nikoliv. (Pokud výše citovaný text čerpala z disertace Mgr. Petra Šámala, bylo by přinejmenším odborně etické toto explicitně uvést, ba dokonce si pro text tak instrumentální povahy vyžádat i souhlas autora disertace.)

Zadavatelem zakázky je v tomto případě jednoznačně ten, kdo vyjádření autorky použil tak, že jej do správního řízení vložil, tedy Generální ředitelství Národního památkového ústavu. V takovém případě si však osoboval právo vyhrazené správnímu orgánu, a to právo obstarávat důkazy, které mu nepřísluší.

Biografický motiv ve fasádě

Účastník řízení bere na vědomí zajímavou informaci o portrétním charakteru individualizované mužské hlavy v konzolách klenáku suprafenster nad prvním patrem, které mají zobrazovat vlastníka domu pana Josefa Budana a motiv vavřínového věnce se stuhami potom ocenění jeho podnikání v oboru rukavičkářství. Nicméně účastník řízení nemá k dispozici takové informace, aby mohl s těmito tvrzeními polemizovat. Je však přesvědčen, že tento individualizovaný detail, přes svou historickou pozoruhodnost, nevyváží prokazatelnou skutečnost, že dům je zcela přestavěný a v současnosti zabraňuje přiměřenému a náležitěmu uzavření Revoluční ulice, která je v místě poznamenána válečnou demolicí nárožního domu a zůstává tak urbanistickým torzem.

C. SHRNU TÍ

Účastník řízení je přesvědčen, že vyjádření P.T. Tat'ány Petrasové bylo do správního řízení podsunuto nad rámec památkového zákona a správní orgán by jej neměl považovat za důkaz ve správním řízení. Pokud tak přesto učiní, účastník řízení žádá, aby vzal na vědomí a náležitě vyhodnotil všechny skutečnosti, které o tomto vyjádření vyšly najevo, snižují jeho věrohodnost a jsou popsány výše.

MHMP OPP akceptoval podanou námitku z následujících důvodů:

K části námitky „*Ohrazení se vzhledem k legitimitě „Vyjádření...““*“ MHMP OPP uvádí, že Vyjádření k domu č. 1502 v Praze II Novém Městě, datovaném 18.8.2015, které zpracovala Tat'ána Petrasová (dále Vyjádření) posoudil jako další z podkladů uplatněných v tomto řízení.

Vyjádření posuzuje dotčený dům v širším kontextu z pohledu širšího území „*pražské „Ringstrasse“*“ jako součást zástavby z druhé poloviny 19. století. Posudek uvádí stavební historii dotčeného domu uvedenou také v SHP a v posudku Ing. arch. Miroslava Kroulíka. V posudku je neorenesanční kovové balkonové zábradlí hodnoceno jako ojedinělé. Ke stejnému hodnocení dospěl i SHP, a proto MHMP OPP požaduje jeho zachování, jak je uvedeno ve výroku závazného stanoviska.

Samotné průčelí posudek hodnotí následovně: *Průčelí domu odráží neustálený názor stavebnice i stavitele na aktuální podobu obytného nájemního domu na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 19.století. Vyjádření dále upozorňuje „na nezvyklou konzolu s mužskou hlavou, vsazenou do všech supraport 1. patra. Hlava je silně individualizovaná a zobrazuje muže s kučeravými vlasy a spevně zapnutým nákrčníkem“.* MHMP OPP považuje tuto informaci z pohledu státní památkové péče za důležitou s ohledem k originalitě prvků a zachování mužských hlav požaduje v podmínce tohoto závazného stanoviska.

Na základě zjištěného a doloženého současného stavu domu samotného i postavení domu v urbánních souvislostech je podle MHMP OPP skutečností, že dům v dnešní podobě ani v kontextu s okolím není autentickým dokladem stavu z doby výstavby. Současnou hodnotou domu, poznamenanou přestavbami a změnou okolí domu, se Vyjádření detailně nezabývá a uvádí v závěru, že dům doporučuje zachovat, na základě hodnot, které podle současného skutečného stavu věci dnes již neexistují.

V textu k novodobým úpravám je uvedena pouze zmínka v kontextu s původním řešením: *Je důležité připomenout tehdejší standard i mimořádnost technického řešení, tak jak ho pro dům čp. 1502-II dokládá zmíněné úřední vyjádření z 31.7.1869, protože úpravy z let 1950, 1972 a 1995 dispozici i fasádu značně pozměnily.*

MHMP OPP dospěl k závěru, že Vyjádření z výše uvedeného důvodu neposkytl MHMP OPP dostatečně přesvědčivý důkaz pro nepřipuštění odstranění domu čp. 1502, zejména vzhledem k tomu, že z ostatních podkladů shromážděných v předmetné věci vyplývá opak.

MHMP OPP, který žádost posoudil, se v případě demolice čp. 1502 neztotožnil s písemným vyjádřením NPÚ ÚOP HMP s tím, že provedení prací, uvedených v předloženém návrhu, je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné za podmínky uvedené ve výroku závazného stanoviska.

Dům čp. 1502, postavený podle projektu stavitele Antonína Stýbla, vznikl na místě staršího manufakturního objektu, který byl hmotově spojen se starší budovou lázní, stojící zde před výše uvedenou budovou Eliščiných lázní čp. 1248. Vycházel dispozičně z klasicistní stavební tradice, jednalo se o dvoutraktový činžovní pavlačový dům s točitým domovním schodištěm bez dispozičních zvláštností anebo netypického řešení. O vnitřní výzdobě nejsou informace, neboť se nedochovala v žádném detailu a není o ní ani žádný archivní záznam. Výrazněji slohově se dům projevoval pouze v řešení uliční fasády, která je raně neorenesanční s dozvuky z předchozího období romantismu a pozdního klasicismu (zejména v tvarování zakončení některých okenních otvorů). Dům ve své původní pozici byl řadovým domem, druhým od zakončení třídy u řeky. Objemově byl v kontextu parcelace domem v rámci nově stavěného bloku nejmenším. Na rozdíl od ostatních, v té době v bloku postavených domů, postrádal dvorní křídla. Jeho hmotové uplatnění bylo ještě poněkud umenšováno rozměrnou sousední rohovou budovou Eliščiných lázní.

Zástavba bloku nebyla podle této urbanistické koncepce dokončena. Na jeho severní straně zůstala stát podélná jednopatrová budova pozdně barokního čp. 1244, která nebyla v souladu s existujícími plány odstraněna a nahrazena plánovanou třípatrovou činžovní budovou pouze z důvodu úpadku majitele a následné dražby. Blok tak lze charakterizovat jako území nedokončené regulace. Tato skutečnost je patrná zejména z dlouhé „štítové“ zdi dvorního křídla domu čp. 140, jižního souseda dotčeného domu, k níž měla přiléhat novostavba, původně uvažovaná v místě domu čp. 1244. Tato urbanisticky markantní skutečnost dodnes dominantní stavební spáry však byla více než sedmdesát let zakryta budovou Eliščiných lázní, která zakončovala podstatnou část severní strany bloku.

Urbanistický vývoj území pokračoval výraznými úpravami po roce 1900, zavedením ramene řeky v lokalitě Nových mlýnů a regulací nábřeží náplavkou a zdí. Tyto zásadní změny proběhly v letech 1901 až 1907 z důvodu potřeb rozrůstajícího se města, kterému nevyhovovala situace ramene řeky s mlýny a lokalitou neprůchodnou po nábřeží. Tyto změny vedly k velmi rozsáhlým úpravám terénu a komunikací a zcela změnil urbanistický charakter lokality z okrajové městské části industriálního charakteru, využívající vodní energie říčního toku, na velkoryse řešený prospekt nábřeží, doplněný později monumentálními reprezentačními budovami úřadů a ministerstev, postavenými převážně ve 20. letech.

Starší řetězový most zůstal zachován a nově zřízená nábřežní zeď s vozovkou jej podcházela. Proto, na rozdíl od novějších pražských mostů, nebylo v nové situaci na výrazně převýšený most jednoduše možné z nábřežní komunikace vjet anebo z něj sjet. Řetězový most postupně technicky dosluhoval a proto byl během II. světové války v jeho blízkosti po proudu řeky zřízen provizorní dřevěný most, sloužící pro přesuny těžké techniky. Provizorní most však kvůli převýšení stávajícího řetězového mostu a vozovky na něj vedoucí nebyl spojen s páteří komunikací vedoucí do středu města, tedy s dnešní Revoluční ulicí. Tuto dopravní obtíž vyřešila okupační správa jednoduše zbouráním budovy Eliščiných lázní, na jejichž místě byla zřízena odbočka z Revoluční ulice na pontonový most. Řetězový most byl zbourán v roce 1947 a na jeho místě byl v letech 1949 až 1951 postaven nový železobetonový Štefánikův most, pak teprve byl odstraněn i válečný dřevěný most. Štefánikův most se však přizpůsobil v zásadě konfigurací nábřeží a na místě Eliščiných lázní byla zřízena dodnes funkční odbočka z Revoluční ulice na nábřeží.

Nejméně objemný řadový uliční dům v bloku se tak dostal do pozice nárožní pohledově exponované dominanty, a to za situace, kdy místo, kde původní dominanta stála, je z podstatné části trvale vyhrazeno pro dopravní komunikace. Tato situace byla považována za závadu již v poválečném období, kdy se uvažovalo o novém celkovém řešení situace. Dům čp. 1502 zprvu nebyl s ohledem na jeho nejistou budoucnost řádně udržován, chátral a posléze byl 2 x celkově přestavěn.

Na přelomu 60. a 70. let byla uspořádána architektonická soutěž, která počítala se zbouráním domu. Z realizace nakonec sešlo a zchátralý dům byl celkově opraven. Podle projektu z roku 1971 byly odstraněny dvorní pavlače a při střední zdi byla zřízena vnitřní chodba, osvětlená oknem ve štítu.

Uliční trakt byl využit pro ubytování zdravotních sester a dvorní trakt pro hygienické příslušenství, společné kuchyně, umývárny a další zázemí. Podlahy a zasypy kromě schodiště byly odstraněny, dřevěné stropní trámy částečně nahrazeny ocelovými nosníky (zejména stropy nad druhým a třetím patrem). Veškeré dveře a dveřní zárubně (kromě dveří v mezipatrech schodišťového prostoru) a okna dvorního traktu byla vybourána a nahrazena běžnými novodobými prvky. Vnitřní omítky byly odstraněny v plném rozsahu, aby zdivo mohlo být prohlédnuto, staticky posouzeno a opraveno. Vnější omítky byly otlučeny ze strany dvora a od Vltavy v plném rozsahu, z Revoluční třídy přibližně z 50%. Nově byly použity železobetonové desky v doplňovaných stropích osmi místností a obnovované pavlače v 1. patře. Kamenné schodiště mělo být opraveno cementovou maltou. Chybějící části zábradlí měly být nahrazovány částmi odebíranými směrem shora dolů.

Na počátku 90. let byla, opět bezvýsledně, uspořádána další architektonická soutěž a poté byl dům znovu celkově rekonstruován. Zanikla poslední pavlač v 1. patře. Byla zřízena nová výtahová šachta a strojovny při schodišti a novém hlavním vstupu, došlo ke zřízení sociálního zázemí prodejny v suterénu a k jeho napojení samostatným schodištěm. V přízemí a v patrech byly jednotlivé místnosti sloučeny do velkoprostorových kancelářských prostor a chodba u mezitraktové zdi, vestavěná do dispozice v roce 1971, byla odstraněna. V podkroví byla realizována půdní vestavba do úrovně hambalků, projevující se v exteriéru novými vikýři.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o stavbu nacházející se na území Pražské památkové rezervace (PPR), vztahuje se na stavební úpravy této stavby ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971. Památková rezervace v hlavním městě Praze, představující historické jádro Prahy, byla v roce 1992 zařazena do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Předmětem památkové ochrany jsou na území Pražské památkové rezervace (PPR), kromě prohlášených kulturních památek rovněž stavby a plochy, které nejsou nemovitými kulturními památkami, ale které vykazují památkové nebo urbanistické hodnoty dotýkající se vnitřní i vnější architektury. Soudobými vstupy do stávající historické zástavby rezervace nesmí být narušena objemová a prostorová skladba historických objektů a poškozeno prostředí PPR. Pro stavební úpravy nechráněných objektů a jejich souborů v PPR se v § 3, odst. 1, písmeno a) citovaného nařízení vlády stanoví podmínka, že cit.: „musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí“.

Předmětem ochrany z hlediska zájmů sledovaných státní památkovou péčí v tomto konkrétním případě v rozsahu podané žádosti jsou historické řemeslné prvky charakterizované ve stavebně historickém průzkumu domu č.p. 1502, Revoluční č. 30, v k.ú. Praha – Nové Město (Mgr. Patrik Líbal 03/2014), v seznamu hodnotných historických řemeslných prvků na str. 9-11 charakterizované ve stavebně historickém průzkumu na str. 9 - 11 jako hodnotné (kované mříže před balkóny severní fasády v 1 a 2. patře domu), a rovněž konzoly s mužskou hlavou, vsazené do všech supraport 1. patra, (uvedené ve Vyjádření k domu č. 1502 v Praze II Novém Městě, datovaném 18.8.2015, které zpracovala Taťána Petrasová). Z předmětu ochrany potom vychází podmínka uložená ve výroku závazného stanoviska, která požaduje jejich zachování.

Písemné vyjádření odborné organizace, které je zákonným podkladem pro závazné stanovisko, je vnitřně rozporné v části týkající se odstranění hospodářského objektu, neboť předložený návrh byl posouzen jako vyloučený, avšak v odůvodnění se uvádí, že proti odstranění přízemního hospodářského objektu na dvoře parc. č. 330 není námitek. Za další rozpornost písemného vyjádření NPÚ ÚOP HMP považuje MHMP OPP konstrukci jeho odůvodnění, které se odkazuje na závěry zasedání Vědecké rady generální ředitelky NPÚ. Samotné demolici je v závěru vědecké rady věnována první podmínka, která je formulována jako podmíněčná ve vztahu k navržené novostavbě. Lze tedy z ní dovodit, že v případě jiné novostavby, by bylo možné demolici čp. 1502 akceptovat. Tuto konstrukci však NPÚ ÚOP HMP použil ve svém písemném vyjádření jako oporu pro absolutní vyloučení demolice čp. 1502. To však MHMP OPP považuje za chybnou konstrukci, protože předmětem tohoto řízení byla pouze demolice čp. 1502. Dále je v podm. č. 5. závěrů vědecké rady podmiňována demolice čp. 1502 zjištěním hodnot předmětného domu. MHMP OPP má za to, že tato podmínka byla splněna, protože v tomto správním řízení, jak žadatel tak MHMP OPP, si opatřili nezávislá odborná posouzení hodnot dotčeného domu. Jako celek písemné vyjádření odborné organizace není názorově konzistentní a tudíž se o něj jako o celek MHMP OPP nemohl opřít a nemohl se tedy s ním ani ztotožnit.

Rozpornost v posuzování stejné věci odbornou organizací lze rovněž spatřovat ve skutečnosti, že hodnotu domu čp. 1502 NPÚ HMP posoudil jinak v tom řízení a jinak v řízení, ke kterému vydal písemné vyjádření pod č.j. NPÚ-311/375711/2010 ze dne 21.7. 2010, ve kterém shledal demolici čp. 1502 jako realizovatelnou. Přitom samotná hodnota domu čp. 1502 se nezměnila, nyní je posuzován stejný dům ve stejném stavu jako v roce 2010. V roce 2010 v citovaném písemném vyjádření NPÚ HMP k demolici uložil podmínku č. 5, že bude NPÚ doloženo zaměření stavu, podrobná dokumentace a soupis prvků. Podklady předložené v tomto řízení dokládají historický vývoj domu, půdorysy, fotodokumentaci i soupis hodnotných prvků. Tímto byla podmínka citovaného písemného vyjádření NPÚ HMP splněna.

MHMP OPP jako orgán státní památkové péče je oprávněn i povinen posuzovat zamýšlené práce výlučně z toho hlediska, jak se dotknou zájmů, k jejichž ochraně je tento správní orgán povolán. Orgán státní památkové péče je podle zásady zákonnosti vázán celým právním řádem, avšak při své rozhodovací činnosti dle § 14 odst. 2 v souladu s § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, hodnotí zamýšlené práce z hlediska tohoto zákona a jeho prováděcích předpisů.

Písemné vyjádření NPÚ ÚOP HMP je jako podklad pro rozhodnutí důkazem ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 správního řádu. MHMP OPP podle ustanovení § 50 odst. 4 správního řádu hodnotí podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Není tak povinností MHMP OPP respektovat závěry písemného vyjádření NPÚ ÚOP HMP, ale hodnotit je způsobem, jak předpokládá ustanovení § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, přičemž je nutné zdůraznit, že zákon o státní památkové péči ani jiný právní předpis nestanoví, že písemné vyjádření NPÚ ÚOP HMP je pro správní orgán závazné.

Nelze proto jen z izolovaného faktu, že MHMP OPP nerespektoval nesouhlasné písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, dovodit rozpor správního rozhodnutí s platnými právními předpisy a tedy nezákonnost takového rozhodnutí. Žádný právní předpis neukládá správnímu orgánu, aby rozhodoval vždy v souladu pouze s jedním z důkazů, a to zvláště v případech, kdy z ostatních či jiných důkazů vyplývá opak. Síla důkazu pak spočívá na jeho vypovídací hodnotě, především na schopnosti jasně a nesporně popsat důvody svých závěrů. Z tohoto pohledu jsou podstatné spíše důvody, které odbornou organizaci k jejímu závěru vedly než samotný závěr hodnocení věci.

V písemném vyjádření NPÚ ÚOP HMP zcela chybí, mimo odvolání na ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hl. m. Praze, co je považováno za předmět ochrany v tomto konkrétním případě a z jednotlivých částí odůvodnění písemného vyjádření NPÚ ÚOP HMP toto nelze ani dovodit. Z odůvodnění je poznatelný pouze význam potřeby urbanistického dořešení severního nábrežního ústí narušeného celku, která podle NPÚ ÚOP HMP nemůže ospravedlnit demolici stávajícího objektu, který je součástí uliční fronty Revoluční ulice. MHMP OPP má zato, že je v odůvodnění písemného vyjádření uveden důvod pouze zástupný, bez přímé vazby na posouzení samotných hodnot domu čp. 1502 navrženého k demolici.

V odůvodnění písemného vyjádření NPÚ ÚOP HMP je dále citováno stanovisko ze 14. zasedání vědecké rady Generálního ředitelství NPÚ k dané věci. Z uvedených citací však není zřejmé, co vedlo Vědeckou radu k nepřipuštění předloženého záměru. Z pohledu MHMP OPP je tento názor neurčitý, tedy nepřezkoumatelný a nelze jej ani uložit. Jako jeden důvod je uvedeno, že není k dispozici nezávislé hodnocení domu čp. 1502 renomovaným odborníkem na architekturu 19. století. MHMP OPP proto požádal NPÚ GŘ dopisem ze dne 15.7.2015 o poskytnutí posudku, jehož zpracování je avizováno v 5. bodu závěrů vědecké rady. Po další urgenci MHMP OPP dne 27.10.2015 poskytlo generální ředitelství Vyjádření k domu č. 1502 v Praze II Novém Městě, datovaném 18.8.2015, které zpracovala Taťána Petrasová, ke kterému se MHMP OPP vyjádřil výše.

Správní orgán není s ohledem na zásadu volného hodnocení důkazů vázán závěry vyjádřenými v podkladech, jež pro své hodnocení shromáždí. Nejen z tohoto důvodu MHMP OPP nevycházel pouze ze zákonného podkladu, což je písemné vyjádření odborné organizace, ale sám si pořídil další důkazy k dané problematice, jak je uvedeno výše. Další důkazy pořídil a uplatnil v námítce žadatel. Posléze i Generální ředitelství NPÚ poskytlo Vyjádření do tohoto řízení.

MHMP OPP dospěl k názoru, že na rozdíl od obecných hodnocení NPÚ ÚOP HMP žadatel doložil podrobně zpracované stavebně historické průzkumy,

- Stavebně historický průzkum domu čp. 1502, Revoluční ul. 30 v kú. Praha – Nové Město“, který zpracoval Mgr. Patrik Líbal v 03/2014 a nedat. SHP doplněný na MHMP OPP 7.5.2015,
- Stavebně historický průzkum domu čp. 1502/II, Revoluční 30, Praha 1 – Nové Město“, který zpracoval kolektiv autorů (PhDr. Josef Holeček, Mgr. Petr Štoncner a Jan Freiburg) v 05 – 06/2009,

- Stavebně historický průzkum domu čp. 1244/II, Lannova 5, Praha 1 – Nové Město“, který zpracoval kolektiv autorů (PhDr. Josef Holeček, Mgr. Petr Štoncner, Jan Freiburg a Mgr. Miroslav Koželuh, ak. Mal.) v 05 – 06/2009, které v závěrech konstatují, že dům čp. 1502 vlivem přestaveb ztratil kulturně historickou hodnotu do takové míry, že je obtížné formulovat doporučení pro obnovu domu.

Na podporu předloženého záměru žadatel předložil také hodnocení zpracovaných nezávislými odborníky (Ing. arch. Miroslavem Kroulíkem a prof. Ing. arch. Ivanem Rullerem), kteří stav objektů z hlediska jejich zachování hodnotí ještě pregnatněji než stavebně historický průzkum.

Podrobněji jsou citace z posouzení nezávislými odborníky uvedeny v podané námitce ve vazbě na hodnocení věci uvedené v písemném vyjádření NPÚ ÚOP HMP, a proto je MHMP OPP neuvádí znovu v této části odůvodnění. Za důležité však MHMP OPP považuje skutečnost, že posouzení památkových hodnot dotčeného domu nemůže vycházet z původního stavu domu v jeho původní urbanistické situaci, ale z jeho současného stavu a ze současné urbanistické situace (viz vyjádření IPR a prof. Ing. arch. Ivanem Rullera). Ačkoliv IPR odstranění domu čp. 1502 posoudil podmíněčně ve vztahu ke kvalitě novostavby (tedy stejně jako NPÚ ÚOP HMP), na rozdíl od NPÚ ÚOP HMP považuje novostavbu za citlivě kontextuální ve vazbě na protější nárožní palác Merkur, přilehlou vodárenskou věž, či sousední barokní domek a s návrhem novostavby souhlasí.

Obě charakteristiky (stav domu a urbanistická situace) vykazují dramatický negativní rozdíl mezi stavem v době výstavby a stavem dnešním. Oproti dnešnímu stavu byla v době po postavení domu přiléhající komunikace na nižší úrovni, dům byl částí blokové zástavby, nikoliv nárožní a měl jinou vnitřní dispozici. Oproti původnímu stavu byly také zrušeny pavlače, dům ztratil i původní konstrukce, trámy byly částečně nahrazeny ocelovými nosníky, veškeré dveře a dveřní zárubně (kromě dveří v mezipatrech schodišťového prostoru) a okna dvorního traktu byla vybourána a nahrazena běžnými novodobými prvky. Fasáda objektu rovněž doznala změn. To vše dle názoru MHMP OPP představuje ztrátu hodnot, chráněných z hlediska památkové péče. Správní orgán může vycházet jedině ze zjištěného skutečného stavu věci, tj. stavu současného, a tak také MHMP OPP postupoval a předloženou věc posuzoval.

MHMP OPP po podrobném prostudování posudků nezávislých odborníků jednotlivě i ve vzájemných souvislostech zohlednil shromážděné podklady. Ve shodě s předloženými posudky MHMP OPP, mimo v SHP vyhodnoceného zábradlí a ve Vyjádření Taťány Petrasové vyhodnoceného zábradlí a mužských hlav nad okny v 1. patře fasády, nenašel další hodnoty dotčeného objektu z hlediska zájmů sledovaných státní památkovou péčí, které by bylo třeba chránit. Důvodem pro tento postup byla i skutečnost, že hodnocení odborné organizace uvedené v písemném vyjádření neposkytlo MHMP OPP oporu pro jí navrhované omezení žádosti. Při hodnocení předloženého návrhu MHMP OPP vycházel ze současného stupně poznání kulturně historických hodnot dotčeného domu. Význam dotčeného domu je především dokumentární a urbanistický. Dokumentární hodnota domu je dostatečně doložena v již zpracovaných stavebně historických průzkumech.

Na základě výše uvedených skutečností MHMP OPP dospěl k závěru, že v urbanistické struktuře potom může dotčený dům nahradit jiný objekt, který zachová právě urbanistické hodnoty daného místa, tj. sourodé začlenění do urbanistické struktury, prostorové a hmotové skladby jednotně koncipovaného historického urbanistického celku. Zároveň požaduje MHMP OPP zachování výše jmenovaných hodnotných uměleckořemeslných prvků (4 kusů kovaných mříží před balkóny a sedmi konzol s mužskou hlavou, vsazených do všech supraport 1. patra). Tyto prvky je třeba před demolicí šetrně sejmout a uložit. Následně požaduje správní orgán zpracovat návrh dalšího nakládání s uvedenými prvky, který posoudí v samostatném správním řízení, aby zhodnotil, zda bude dle návrhu s prvky nakládáno způsobem, odpovídajícím jejich hodnotě. Proto byla stanovena podmínka č. 1. Uvedené prvky by měly být nejlépe umístěny v rámci novostavby. Případně je možné tyto prvky nabídnout NPÚ, Muzeu hl.m. Prahy nebo Národnímu technickému muzeu.

Nemovitost čp. 1502 a dvorní objekt bez čp. na pozemku parc.č. 330, k.ú. Nové Město, Revoluční 30 a Lannova 5, Praha 1, k.ú. Nové Město, Praha 1, se nachází v památkové rezervaci v hlavním městě Praze, prohlášené nařízením vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, která je od roku 1993 prohlášena za památku světového kulturního dědictví UNESCO. V § 3 odst. 1 písm. a) citovaného nařízení vlády je stanoveno, že veškeré úpravy objektů, které vykazují dílčí památkové nebo urbanistické hodnoty (objekty památkového zájmu), dotýkající se vnitřní i vnější architektury, musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí.

MHMP OPP v dané věci shromáždil dostatek relevantních podkladů pro objektivní posouzení předloženého návrhu. Po vyhodnocení všech podkladů jednotlivě i navzájem MHMP OPP dospěl k závěru, že předložený návrh není v rozporu s předmětem ochrany v tomto případě a předmětem ochrany stanoveným výše citovaným nařízením, neboť dům čp. 1502 nevykazuje hodnoty zasluhující konzervaci či rekonstrukci, a proto odstranění domu čp. 1502 a dvorního objektu bez čp. na pozemku parc.č. 330 připustil (v případě dvorního objektu v souladu s NPÚ ÚOP HMP), společně se základní podmínkou tak, jak je uvedeno ve výrokové části závazného stanoviska.

Podle § 29 odst. 2 písm. b), § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, § 136 odst. 1 a § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je toto závazné stanovisko úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto závaznému stanovisku **nelze** v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, **podat samostatné odvolání**, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím.

Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 3 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. **Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání**, které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 4 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Mgr. Jiří Skalický
ředitel odboru

Rozdělovník:

- I. Doručuje se do vlastních rukou
Mgr. Karel Štochl, Hostomice 300, 267 24 Hostomice
- II. Na vědomí
OVýs ÚMČ Praha 1
NPÚ ÚOP HMP

